

د گل پاچا الفت خبړي

د الفت خبړی

Ketabton.com

مهتم: دوكتور عبدالرحمن الفت

غربي آسا

ليكونفر: دوكتور مير ابرار كمال

د زمري مياشت ۱۳۶۷ هجري شمسي كال

فهرست

1.....	دِ الْفَتِّ خَبْرِي
1.....	د حق رنا
3.....	پروردگارِه! پروردگارِه!
5.....	خير البشرِه! خير البشرِه!
9.....	رحمة اللّٰعلمين
10.....	د حج الهام
14.....	دزره مضمون
15.....	د كربلا الهام
23.....	سترگه دسبا يمه
24.....	قهرمانه بيغله
25.....	پير
26.....	ملی حماسه
27.....	وطنه
32.....	گل پرسته
33.....	تلوسه
35.....	مري ژوندى
36.....	د مور مينه
37.....	موري!
40.....	قدر او مقدار
42.....	صاحب
43.....	سبک نظر
44.....	مساوات
46.....	ماينجن
48.....	نن او پرون
48.....	د زره دنيا
49.....	څه كيرو؟
50.....	سياست
51.....	سرنوشت

52.....	بی جلبه زور .....
53.....	ملی شوری ۱۳ دوره .....
54.....	د خان مهربانی .....
56.....	پالیسی .....
58.....	زه او دي .....
59.....	ترقي او تمدن .....
61.....	څه جوړیږی؟ .....
63.....	بی چله اوناچله .....
63.....	رنا .....
64.....	قبيله پرستی .....
66.....	د شوری فضا ۱۳ دوره .....
68.....	په چاپسی څی؟ .....
69.....	نه گورم .....
70.....	دروغ او رښتیا .....
71.....	د درگاه سپی .....
74.....	زندان .....
77.....	د محیط تاثیر .....
78.....	د دهقان درس .....
80.....	چا څه راوړه او چا څه .....
82.....	په ښکلا مین .....
83.....	څلوریخی .....
84.....	څلوریخی .....
114.....	لغمانی .....
129.....	که پیداشی .....
130.....	په داسی حال کینی .....
131.....	ښځه .....
134.....	دلیر او ستمگر .....
135.....	په غلا غلا کتل .....
136.....	د مینی او ښکلا نجوی .....
137.....	د ژوند مرثیه .....
138.....	زړه او ضمیر .....

138.....	زر.....
139.....	د ژوند د ستور.....
140.....	د عشق جنون.....
142.....	حسن او نظر.....
143.....	اولوالالبصار.....
148.....	خبرنه و.....
149.....	اقتدار.....
151.....	مزدوری سترگی.....
152.....	ملی قدرت.....
153.....	محمّد(ص).....
157.....	پا که مینه.....
158.....	رسم رواج.....
161.....	بابا.....
161.....	بنامار.....
163.....	د غریب گیلی.....
165.....	حاضر جوابی.....
166.....	څوک څه پوهیږی؟.....
167.....	د محمد(ص) تعلیم.....
168.....	د محمد(ص) عرفان.....
170.....	د اسلام آغاز او انجام.....
173.....	په خان مینه!.....
175.....	محیط او انسان.....
176.....	عمل او عکس العمل.....
177.....	سوتی.....
178.....	خپل او پردي.....
180.....	د شاعر ترنم.....
181.....	امیدونه راژوندی کره.....
182.....	د عصر دلبره!.....
182.....	جوی انقلاب.....
184.....	نوی گل.....
185.....	آزادي.....

186.....	خپلواکی
188.....	زما وصیت

بسم الله الرحمن الرحيم

دِ الْفَتِّ خَبْرِي

د زره خبرې د الفت خبرې د عقل او فکر د حیرت خبرې
د محبت له حرارت نه پیدا د وینن احساس د بصیرت خبرې
د حق رڼا د روح نجوالري د عشق نغمه د معرفت خبرې
راغلی دنیا ته د الهام له لاری د لور او بشکلی حقیقت خبرې
د کار خبری د الفت کاردی هر وخت په کاردی د الفت خبرې

د حَقِّ رِنَا

له وهم و خـ یاله! او د عقل تصور نه بهر
چـ یرته چه نه رسیری هیڅکله د علم نظر
لـ ه دي عالمه ماوراء زمان مکان نه جلا
تـ ولو رنگونو صورتونو کم و کیف نه سوا
د حـ ق رڼا کړی تجلی چه یی ایمان ویني
عـ قل پوه نه دي چه یی څنگه په څه شان ویني
خـ دایه! تانشي پیـ ژندي زمونږ قلیل علم
دایه علت، معلول ولاړ زمونږ علیـ ل علم

راندۀ پوهیږی چه لمر شته دي مگر لمر نه ویني
سحر له خوبه راپاڅیږی خوشحرنه ویني
گونگ شونډی ویني چه خوځیږی خو خبره ناوری
کانه ته یو څه ووايو او هغه بل څه اوري
دغسسي مونږ هم د رندوکنو په لاریو روان
مونږ له مکانه وتي نشو اوته یې لامکان
بناپیرک کله دغه د لمر خپله رڼا کښي ویني
د لمر رڼا بس د سپوږمی په تجلا کښی ویني
مونږ به لاڅه یو زمونږ علم اویقین به څه وي
یوه ماشوم نه د بلوغ په باب تخمین په څه وي
نور وکښی وینو هغه څه چه یې په ځان کښی وینو
د خپل غلط قیاس عکسونه په جهان کښی وینو
په آینه کښی ماشومان تصویر دځان گوری
کوي باور چه واقعي نور ماشومان گوري
ډیر مجهولات شته چه انسان لاپیژندلی نه دي
د غیب پردو کښی ډیر څه پټ دي چا لیدلی دي
ډیر څه مو ومنل هغه وروسته غلط وختل
ډیر څه مورد کړه چه نن علم او حکمت ومنل
زمونږ مننه زمونږ رد زمونږ انکار غلط
څه اعتبار لری زمونږه اعتبار غلط

ستا معـــــــــــــــــرفت ته د بشر عقل رسیری کله
دانســـــــــــــــــانی فکر لباس په تاجووریری کله
اهل عـــــــــــــــــرفان په تضرع((ماعرفناک)) وایی
مونږ هغه حمد کله ویلی شو چه تاته بنیایی

پروردگاره!

پیدا دي كره پـــــــــــــــــسونه هم لیوان پروردگاره
د بنوبدو خـــــــــــــــــالقه! هم رحيم اوقهارره
پسونه شکرکاری چه گیاه دي كره زرغونه
لیوان دي ثنا وایی چه پیدا دي كره پسونه
خیالی زرکه دي ستایی چه احسن الخالقین یی
صیاد، باز اوبابنه وایی چه خیرالرازمین یی
یزید شکر گـــــــــــــــــزاردي چه فاتح د کربلا دي
حسین کوي دیر فخر چه سیدالشهدا دي
شاهان دي كره سرلـــــــــــــــــوری د دولت په تخت و تاج
شاهي تاج نه دي تیـــــــــــــــــبنته كره ادهم لره معراج
گوډوایی شکر خدایه چه دوه سترگی غرومه
روند وایی ډیره بڼه ده چه نادودي نه وینمه
گونگی د حال په ژبـــــــــــــــــه شکر شکر کښی دا وایی

گونگ بڼه يم چه دروغ نه وایم غیبت نه راته بڼایی
په هر حال دې راضي ی—ولرو صبر د ایوب
قصه مو هیږه نه ده د ی—وسف او د یعقوب
یومیاشي بل هاتی کړی خـیـنی لوی خـیـنی واره
لویان دې کړه خوړونکی او واره ورته خواړه
په نس کښی د ماهی ژوندی ساتلي شی انسان
چه ته یی ساتي ربه! نه غـرـقـیـری په طوفان
د تیغ خوله دې کړه بڼـدـه په مری د اسمعیل
په سره اور د نمرود کښی دې ساتلی دی خلیل
هاتی په زمکه پری—ووت ابابیل چه په هوا شو
مشکله نه ده تاته د ش—داد وژل په میاشو
قادره! ذوالجلاله! ی—ی فعال ما یرید
که ستا اراده نه وای خ—ه کولی شو یزید
بي ستاله ارادې نه هی—خوک نشی کولای
نه خوک شی بڼه کیدلی اونه خوک بد شی بدیدلی
بابل دې نغمه خـوان گل وگلزار باندی شیدا کړ
کارغه دې د بدب—وی مردار خوړلوته پیدا کړ
د شاتو په مچيو ج—وړوي خواړه عسل
د مار لرم په نیش کښی ل—ری زهر د اجل

دردونه ستا له خو وادې دواگانې ستاله خوا
شیطان دې پیداکړی د آدم ته لاپخوا
څوک نشی پوهی دلی ستا کړوپه حکمتونو
موسی لا خبرنه و ستا د خضرپه کارونو
قاصراو مقصر دی خو دایه علم د بشر
دغیب پردوکښی پست کله لیدلی شی نظر
ترڅو علم محدود وي په زمان اوپه مکان
بعید به وي امکان پیژندل دلامکان

خیرالبشره!

رحمة اللعلل مین خیرالبشره!
دکامل انسانیت اصلی مظهره
ته نه وی په جهان کښی ریا نه وه
دادراک اوشعور سترگوبینا نه وه
تاکړه ورکه هغه توره تررمی
چه نه لمر شوه ورکولی نه سپورمی
سریتوب ورساوه تا ترمعراجه
فرعون دې کړه راکوزه له تخت وتاجه

فقيران او حقيران دې عـزیزان کړه
سرکشان دې پخپل ځان پورې حیرام کړه
انسانی کرامت تـار او رانسان ته
بشري وروري دې راورلـه جهان ته
په عالم کنبی دې پیدا نوی نظر کړ
چه قادر دې په لـیدو د خیر وشر کړ
جوړ دې کرله ملتـونو یو ملت
د توحـید د کلیمی په برکت
د خدای کور کنبی دې پرینشودل بتان
مشرکان دې کړه د یو خدای بندگان
د سړیو جـورول دې لوی هنر و
که نه ! یونـوم د بوجهل او عمر و
دیر بی لاری دې روان په سمه لار کړه
ناپوهان دې پوه په حق دمور او پلار کړه
د یتیم د اوبنکوقـدردرسره و
د پیرزونظر دې تـل په بیچاره و
انسانی حقوق دې بنـحو لره ورکړه
د عزت ټیکری دې کونډو ته په سر کړه
عدالت دې د تقوا جز و بـاله
مساوات دې پـه عمل کنبی و پاله

که مسجد دې جوړاوه که خندوقونه
کړه دې نوروسره سم مشکل کارونه
غزاگانو کښې له هرچانه صابر وي
په جهاد کښې په شخصاً خپله حاضر وي
مشکلاتوکـــــــښې له هر چا مستقیم
خدای درکړی لوی دولت خلق عظیم
مړوی که څوک یوازی تش نسونه
تامری کړي وری سترگی وری زړونه
موالی دې کـــپه سرلوری په ایمان
د خپل کـــورسری دې وباله سلمان
زید غلام و په قـــریشودې افسر کړ
د ده خوی دې اســـامه لامتعبر کړ
په هغه لښکر دې کړلو قوماندان
چه عمر او ابـــوبکر ئی وسپاهیان
نه پیدا په اسامه کـــښې شو غرور
نه اخلاص کښې د عمر راغی قصور
ابـــوبکر خلیفه د خپل زمان
په جلب داسامه کښې شـــوروان
دینه لـــویه معجزه نشته ده بله

خوده پټه لــــه نظره د غافله
تابل کــــره معيارونه هډفونه
لوردي کړه له ټيټي سطحی نظرونه
ډير و خلکو تــــه بښلي تا غنا ده
لوی بخشش دي له غنا ن استغنا ده
دا دنيا وه ستا اصحابو ته حقيره
پادشاهی به خــــاریده ستا له فقيره
تا دواکــــره د بشر زاړه دردونه
وردې کړه د خير احسان عفوی درسونه
پوه دی کړلو په خــــورلو د خپل قهر
په ظاهره کښی که تريخ دی لکه زهر
قهرمونږ خوري که یی مونږ نشو خورلی
عفوه هغه کــــری چه قهرشي زغملی
احسان نشي کړی چه قهرپری غالب وی
قهرجن سړی د خــــان کله صاحب وي
تا صاحب کــــر مسلمان د ښه تهذيب
مؤاب دي کــــر په احسن التاديب
جوړ دي نکــــر له مسلمه تش عابد
ورنه جــــور دی کړ قاید او مجاهد

دواب —
حيوانات

څوک دی نکره استعمال لکه دواب
 پیروان دی خپل بللی دی اصحاب
 له صاحبه نه بڼه خطاب نشته هرگوره
 راشه! پیر مرید ددی زماني گوره
 مسلمان اوس د پیرانو بندگی کری
 لا یونیم خائنه نسبت د پیر د سپي کری
 ډیر افسوس دی نن په حال د مسلمان
 څومره تپه مرتبه شوه د ایمان
 چیرته هغه مسلمان او چیرته دا
 چه یزید یی شو امام او مقتدا

رحمة العلمین

رب العلمین دی رحمة العلمین گني
 نلری ثانی چه دی خاتم النبیین گني
 ډیر خلک دی وایستل تیارونه درنا لورته
 ستا لاس کښی رنا مسلمانان نورالیقین گني
 ته په مومنانو مهربانه له هرچانه وي

خُکِه دِي رُوفِ رَحِيمِ اِرْحَمِ الرَّاحِمِينَ گُښِي
سْتَا خَلْقِ عَظِيمِ خَوِيه قِرَانِ كُنْبِي خُدَايِ سْتَايَلِي دِي
نور خَلکِ لآخِه چَه مَشْرکانِ دِي هَم اَمِينِ گُښِي
دِيرِ دِي لِه دوزخه گُزُولِي د جَنّتِ لورْتِه
بِنَائِي دِر سِرِه چَه دِي شَفَعِ الْمَذْبِيحِ گُښِي
تَا مَسْلَمِه پَه بَعثِ بَعْدِ الْمَوْتِ بَانْدِي مومِنِ کِر لَو
نِه مَرِي مومِنانِ اَب حَيَاتِ دِ اسْلَامِ دِي گُښِي
غِيْبِ تَه دِي نَظَرِ مَتَوَجِهِ دِ مومِنانو کِر
خُکِه حَيوانِي نَظَرِ سَطْحِي اَوْظَاهِرِ بِيْنِ گُښِي
دِي دُنْيَا نَه بِنِه دِ بِلِه دُنْيَا حَانَ تِه مومِنِ لَرِي
هَلْتِه مومِنِ هَر خَه لَرِي کَلِه حَانَ مَسْکِينِ گُښِي
بَارِدِ دُنْيَا هَر خومِرِه کَه سِپِکِ وِي خَه پِر وَا لَرِي
تَلِه دِ عَمَلِ يِي کَه دِر نِه وِي حَانَ سَنگِينِ گُښِي
سْتَا مَنِيه مِي بَسِ دِه چِه لِه حَانَ سِرِه يِي خُدَايِ تِه وِرِدِ
سْتَا رِضَايِ الْفِ تَه رِضَا دِ رَبِّ الْعَلَمِينِ گُښِي

دواب -- حيوان

عما مه -- لنگوتی

د حج الهام

مختلف او مخالف بیل بیل قومونه

چه تری د حـج د پاره احرامونه
له قومی لباسه هـر سړی بهرشي
د هرچا په تن یـولنگ او یوڅادرشي
کلتوري اخـتلاف لار شی له نظره
شاهي تاج شاهي خولی لویری له سره
نه چلتارد چـا په سر نه عامه وي
د افغان عرب او ترک یوه جامه وي
تورسپین عرب عجم سره یوشان شی
د واحد ملت مفهوم ډیر بڼه عیان شي
خی طواف ته ټول په گډه د خدای کورته
بیا په گډه شـي روان د صفا لورته
گډه سعیه کـوي هغه او که داوي
په یـوه لاره روان شاه و گداوي
د هرچا خـاي شي مقام د ابراهیم
دهر خـاي مسلمانان پکښی سهیم
په یوه ژبه هـر ریوایی لیک
هریوبل ته وایی الـسلام علیک
واره وایی لـا اله الا الله
واره بولی محمد رسول الله

واړه یو پوښه کلمه دي د توحید
په وحدت کښی ئی نه شک شته نه تردید
هدف یو د مسلـــــــــــــــــمینو د جهان دي
چه په کانو ئی هر څوک ولي شیطان دي
په رښتیا چه یـــــــــــــــــوامت او یو ملت دی
محمد او ابراهیم تـــــــــــــــــه ئی بیعت دي
تول والاړ یـــــــــــــــــوي قبلي یوه محبوب ته
که ئی مخ وی شرق و غرب شمال جنوب ته
یوجهت دي څـــــــــــــــــ لورواړه جهتونه
په هر لوري یـــــــــــــــــو شی وینی نظرونه
د شرقي او غـــــــــــــــــربي قبله یوه ده
پتنگان له هـــــــــــــــــري خواډیوه یوه ده
نه شقاق شـــــــــــــــــته نه نفاق نه اختلاف
معصوم دي د نـــــــــــــــــراو بنځی ایتلاف
لا رفت لا فـــــــــــــــــسوق لا جدال
د حاجي او حاجي دي وصف الحال
هیڅوک نه دی بی احرامه تول محرم
مخ دي لوڅ څـــــــــــــــــکه چه نشته نا محرم
ډیرلوی درس دي د اسلام حج او عمره

که شعور فک — ر و نظروى چا سره
سم شعور پي — داکره مشعر الحرام ته
د زره سترگی غ — ووه باب السلام ته
زمزم رازد ي — و مشرب دى د اسلام
د خلیل او محمد خي — ر الانام
په حجر اس — و د بږده د سترگوتور
په سواد دم — ر رفت د خدای د کور
خاوندان د جواه — ر و او الماس
کړی دې کانی ته سرتیټ په التماس
خاتمه د حج ای — ثار او قربانی ده
مال بنندل نفس خوارول مسلمانی ده
صفا رمز د شع — ا یرودى هرگوره
په ظاهر نظر م — ر ووه منا مه گوره
حرکت سعیه د حج صحیح دستور دي
معرفت د عرفات اصلی منظور دي
هله هر ژوی ل — ه زیانه په امان دي
کان امن — ا د دې مقام احسان دي
لا ضرر لا اضر — ر ار فی الاسلام
د اسلام تع — لیم دى دا نه تش سلام

حاجی مه وره جای نماز تسبی سوغات

دی دورل و الهامونه حسنات

پس له حجه دی که بنه شوه کره اوړه

په رښتیا دی بیت الله نه څه ودوره

دزړه مضمون

اندیننی می چه په زړه کی لکه لال په جگر خون شی
پس له پیرو زړه چا ودونو د رنگین شعر مضمون شی
زړه ته نورڅه پاتی نه دی ټول په شعر اوبه شوی
دشاعرزړگی چه شین شی د ادب گلان زرغون شی
هنر غواړی زړه چا ودونه او د زړه په وینو پایئ
دغوتی د زړه مضمون خود لوستو په زړه چاودون شی
طوفانوته دی پټ شوی د قلم هره قطره کی
د اشعارو بحر گوره سترگورو د ته جیحون شی
شخصیت ورو ورو لوییری خلک پیروروسته پوهیری
دا دنن ورخی شاعر به پس له مرگه افلاطون شی

د کربلا الہام

کله کله توره شپه کی فضا دیره ظلمانی شی
 بحرانی مهیب حالت وی هوا دیره طوفانی شی
 توری وریخی راخپری شی پکی ورک شی اسمانونه
 آبتونه راوریبری خطرناک شی بارانونه
 سیلابونه راوان شی سراسر اومال وی په خطرکبنی
 اضطراب وحشت اوداروی زره کی سترگوکی په سرکی
 سیاسی فضا شی خړه تندریشه او مهیبه
 پارحاکم فکر محکوم وی ژوند بی خونده بد نصیبه
 ابوالهول یزید پیدا شی چه دخلکو باسی زروونه
 ورسره په کربلا کی یو بلا مصیبتونه
 هیبتونه دهشتونه مسلط وی په هر چا
 هر سړی وی ورخطا چچه مهیبه وی بلا
 هره خواوی تورتمونه عقل فکرووی حیران
 چاره ورکه وی هرچاته بیچاره بنکاره شی خان
 نشاط نه وی په حیات کی د خندا قحطی گرانی وی
 عذابونه عتابونه فشارونه مـجانی وی
 مایوسی پریشانی وی خـوبنی نه وی په عالم کی
 بلبلان باغ کی کـریری وی اورونه په شبنم کی
 د غضب حکمرانی وی خـوله خدا ته نه جوړیری

هر ساعت یی قیامت وی هـریوزره کی پت ژریری
 هیخوک هیخ نشی ویلی جـرت سلب شی له هرچانه
 جهان هرچاباندی تنگ شـی له هرلوری هری خوانه
 داسی پیربد بد حالـتونه په انسان باندی راغلی
 زلزلی او طوفانونه پـه جهان باندی راغلی
 په همداسی سخت ساعت کی پیـداشوی لوی کسان دی
 چه خان نه سپاری طوفانوته اوسـپریری په طوفان
 د طوفان په سر نوح کـیینود د بشر د بقا پند
 د تدبیر عزم په مخکی طوفان کله گزری خند
 که هرخومره لوی طوفان وی عـمرئی لند لکه ظالم وی
 د نوح عمرئی نصیب شی چه طوفان باندی حاکم وی
 خاوندان د ارادوتل په جرعت مومی نجات
 له خطر سره جنگونه حقیقت دی د حیات
 نمرودان سوزوی اور کی که د عصر ابراهیم
 حق پا لونکو ته نه بنـایی چه باطل ته شی تسلیم
 که یزدنوم په کربلا کی ظالم کری له حده تیر
 شهامت به د حسین خوک ترقیامتـه نکری هیر
 یزیدنوم د ایستبداد دی د سمبول په حیث جهان ته
 حسین دیراعلی مثال دی د ایمان اهل ایمان ته
 ظالمان د یوی کور دی که عرب وی که عجم

وی ابولؤلؤ که شمر که رحمان ابن ملجم
 یوظالم دی چه یونوم او بل نوم مسمی شی
 سکندروی بیا چنگیزی بیا تیمور یا ایتلا شی
 په یزید باندی وریری تر قیامتہ نفر تونه
 د حسین په غم کی ژاری جهانونه عالمونه
 که جابر چنگیز هرمره په قدرت دی مشهور شوی
 خوبیا هم جلال الدین ته په ستا ینه مجبور شوی
 هلاکوبد گنی هر خوک چه قاصد ود هلاک
 هیلران هر چاگنی د بنمنان د ژوند و ژواک
 د دجلی رود ظالمانو د انسان په وینو سور کړ
 په وحشت بربریت یی جهان خلکو ته تنور کړ
 هغه خوک و چه یی جوړی د سرونو مناری کړی
 جاویدان بنا رونه و ران کړه ترینه جوړی یی میری کړی
 چا دی سوی په اورونو بشری تم د نونه
 چا وژلی دی فکرونه چا تباه کړه هنرونه
 خوک د قهر قهرمان و په بامیانو خه تیر شوی
 غلغله کی چه چه شوی د جهان نه دی هیر شوی
 خنگه راغی خنگه لاره له جهانہ سکندر
 خه یی وکړه دلته هلته ورشه وپوښته خیبر
 عجیبه غوندی جهان دی عجیبه یی دی کارونه

کله وړان کله ودان کړی قدرتونه هیوادونه
 سقراط فخر د یونان و د یونان قدرت محکوم کړ
 په زندان کی یی د زهر و په پیاله باندی مسموم کړ
 اصلی کور دفسو شو فیلسوف لره زندان
 یونان ولی سقراط وژنی سقراط ژوند دی د یونان
 په فرمان دروم یی مثل دی په سولی خپژول شوی
 اوس مرکز د مسیحی دین دلوی پاپ دی گنل شوی
دغه کارونه اوس هم په بل رنگ او بل عنوان شته
په بل نوم بله څیره کی جهانسوز جهانگیران شته
په دی زمکه نه مریری د دی عصر نالیون
لاس یی واچاوه اسمان ته اوس سپورمی ته لری یون
سل جنگیزه دی یپت شوی د اتوم هره ذره کی
د جم ډیر جامونه گوره د رادار په آینه کی
ورانولو ته جوریری د دنیا عمارتونه
تباهی ته خدمت کاندی د دی عصر تخنیکونه
استعمار کله ورکیری جامه شکل یی بدلیری
استبداد په نوی بڼه سیاست لره خوم کیری
په دڅه که د ظالم نوم بلارایینی وی رحیم خان
په بڼه نوم کله بڼه کیری چه یی خوی وی د حیوان

حقیقت خوونه بدلییری که ظلمت و بولو نور
دهلک په جامه کله هلک کیری دچا لور
له تیاروسره رنبا وی همیشه لاس وگـریوان
په هروخت کی په جگره وی اهریمن سره یزدان
ظالمان په ایماندارو نشی کـری حکمرانی
د ظالم ظلم ته غاره کله بردي مسلمانان
غرقیدونکی دی غرقیری که فرعون دی که قارون
که پیدا شی په ولس کی یوموسی او بل هارون
دنمروود امر ته غاره نه ده اینی ابراهیم
د فرعون قدرت ته کله تابع شویدی کلیم
اسلام نه منی هیڅکه د یزید متابعت
حسین سرشی ورکولی نه لاسونه دبیعت
محمد او مومنانو کول خکه جهادونه
چه د خدای په لاره سم کـری دابی لاری قدرتونه
د اسلام روح دی جهاد ناروا سره عناد
حمایت د مظلومانو ورکول دهر فساد
هغه کله مسلمان دی چه خر کیری د دجال
وظیفه د مسلمان ده لـه دجال سره جدال
چاچه یوقـدرت منلی په جهان کی د الله

اصلی کارئی دی جهان کی جهاد فی سبیل الله
 مومن کله شی منلی یومطلق آمریت
 اولوالامر د اسلام دی مقید په شریعت
 مکلف په مشوره دی اولوالامر د اسلام
 بی نیازه مشوری نه کله وخیرال انام
 په هغو تل مسلط وی جبرقهر زجر
 چه په ظلم کوی صبراوله خدایه غواری اجر
 حقیقی مسلمان نه دی دا ایمان خه ایمان نه دی
 چه حسین غوندی یزید ته تینگ ولارپه میدان نه دی
 اسلام نردی اونرتوب دی شهامت د زورتوب
 نه ژرانه انگولاده نه د ظلم مریتوب دی
 په یوازی ژر اباندی حسین کله خوشحالیری
 پیروی د حسین وکره که حسین دی دیرخوبنیری
 یزیدان خومره دیرشوی یوحسین نشته جهان کی
 دجهاد درس چاوانخست مهجورپاتی شوقران کبسی
 ومنل مسلمانانو د اسلام اسان امرونه
سرسایه ورکوی خدایه! نه د حق لارکی سرونه
نوافل ئی دی تینگ کری واجبات ئی دی هیرکری
نورئی هرڅه دی ترک کری اورادونه ئی دیرکری
داسی خواره زاره نه وه حقیقی مسلمان

خه شوه چيرته لاره هغه د ايمان قهرمانی
مسلمانان! با ايمان داغريب دين معتبر كره
په دين سرور كره او دين بيا ديخوا په شان سرور كره
انتقام د حسين واخله دخيل عصر له يزيده
ورك د زمكي خدايان كره الهام واخله له توحيد
حسين تويي كړلى ويني ته پرى اوښكى تويوى
خاى دوينو اوښكو وينو خه يى وكړه خه كوى؟
راشه بس كره ژراگانى ظالمان وژر وه
حسين ظلم قبول نكړ ترى مظلوم مه جور وه
دهغه سر، سرلورى ده د دنيا چت نه اوچته
چه په مرگ يى خاى خلاص كړى د ذليل ژوند له ذلته
په حسين باندې مه ژاره په هغه مظلوم وژاره
چه ظالم ته تيتوى سر مظلومو ته بردى غاړه
دا ژرا دا واويلا دى د كوفى مسلمانان
جلادان د اهل بيتو د يزيد خاص بندگان
د مسلم په حال به ژارو څنگه وو څنگه شو خدايه
د بوم سوري ته پناه وړى بنه يى بولى له هما په
د يزيد فرمان منى او نه منى د خداى قرآن
د اسلام منبر ته وخوت خجالت د مسلمان
مدينه كى خونريزى كړى په مكه وړى يرغلوونه

د علی او امامانو کنځل ځای شوه منبرونه
قرآن منع مسلمان کړ د کفارو له کنځلو
خطیبان یزید مجبور کړه علی ته په پوڅ ویلو
ژاړه ژاړه مسلمانان د مسلم په داسی حال
د صدیق، عمر مقام کړیزیدانو چه پایمال
د عمروینو ته تبری چه وه فتنة الکبری
کربلا کی شوه هرگزوره لکه طامة الکبری
په وینسته د محمد پی ورکول چه خپل سرونه
د حسین سروری یزید ته نن د هغو اولادونه
څومره فرق څومره ژر راغی مسلمانان ستا په حال کی
چه هیڅکله گرزیده نه د چا فکر د چا خیال کی
نن اسلام خدایرو شرمیری په عمل د مسلمان
په تش نوم باندی مومنه! داسی کله وایمان
سیاست اسلامی نه وی که اسلام وی سیاسی
سیاست د دین خدمت کی سیاست دی اسلامی
د قسم دیاره ساتی قسرتان کورکینی قرآن خور
ادیروکینی کی لوستل کیری قبرباندی د سود خور
په ژوند هیڅ کار ترینه ناڅلی خو په شقاط کینی ویشل کیری
درنگ ساعت ته چه مری کیری نو یسین پری لوستل کیری
داد خدای کتاب چه کړه یی راژوندی مسلمانان
جناروسره یی وری اوس هدیرو ته بدیان

د اسلام ډیوه چیه مړه شی د زیارت ډیوه بلیری
د بی روحه اسلام قدر حکه ورځ په ورځ زیاتیری
یه ژوندی حسین خیه وشوه؟ د مزار قدری گوره
یه هدغه حای الف ته! دا خبره پریرده نوره

سترگه دسبا یمه

نه یمه خبرچه څه وایمه اوچاته وایمه
زړه کی می څه دی ورسره زه هم نا اشنا یمه
غواړم هغه څه چه هیڅ اثری لا پیدا نه دی
نه یی پریردنه د مجهول په تمنا یمه
ټول راته وډیده بنکاری یونیم چیرته وینس وینمه
داسی معلو میری چه زه سترگه دسبا یمه
ډیر فکرکوم د زړه په وینو څه لیکم درته
مه کوه گمان چه تش په ژبه گویا یمه
ډیررازونه پت زما ساده غوندی انشا کی دی
گوره په یوه معنا کی بیا بله معنا یمه
اوبسکی می له سترگو رابهیری په خداکی تل
ژرام په خدا کی که ژراکی په خدا یمه
توری تررمی نه تکه سپینه معنا با سمه
حکه توروزلفو او سپین مخ بانندی شیدا یمه

خوار غریب ماشوم یم هیچا نه یم پیژندلی لا
هیڅوک نه پوهیږی چه فرعون لره موسی یمه
ما د شعرتوروکی د ژوند اوبه موندلی دی
کله مری اشعار زما د شعر مسیحا یمه
نه دخان نوکر یم نه مرید دکوم صاحب یمه
یم وکیل د خلکو شاعر هم په دی معنا یمه
لورځای راته بڼه دی له لوری هواتښتمه
لویه ننگر هاره! زه ژوندی ستا په هوا یمه

قهرمانه پیغله

په بنایست کی درخانی سره وه سیاله
قهرمانه د میوند پیغله مـلاله
بنکلیتوب یی نارینتوب کی وپت شوی
څوک یی هیڅ نشو خبرله خط و خاله
د جلال قصی یی هرچیرته کیدلی
چایی لری پلونکرله جـماله
گلالی پیغله ویناچه وی نقاده
مبارزه مجاهده زمـریاله
دبنکلا شهی وی پـته شهامت کی

زمری جو رشی دغزلی له غزاله
څوک ئی نه وینی بنایست شجاعت وینی
که هر څو وی په بنایست کی بیما له
د درخود عشق سندی تری مه غواره
د، الفت،، طبع هر گوره ده ملاله

پیر

که حرام خوری که روژه خوری که ریا کری
مه وایه! چه پیر گناه کری یا خطا کری
اسلام ځی مگر پیری نه ځی له پیره
که هر څو دنیا ته مخه دین ته شا کری
عقیده د چا په پیر نه خراب پیری
که خراب خراب کارونه بر ملا کری
څک به وایی تلاوت او تهجد کا
توله شپه که فاحشو سره سبا کری
له نیکو نونه نمسو ته پاتی کیری
د درگاه له سپی سره پیری وفا کری

ملی حماسه

پخوا به په وطن خلکو سرو نه ورکول
سرتیرو ته یی زړونو کی خایونه ورکول
میرانه سربندندنه وه هنر د افغانانو
بی ننگوته به هر چا پیغورونه ورکول
دندنگ غیرت خبرو به پیدا کړه طوفانونه
سرو سرو جذبوته یی تاوونه ور کول
ملی حماسه نه وه بی اثره بی تا ثیره
ملالی چه میوند کی شعارونه ور کول
مؤمن ته د خدای نوم اسم اعظم وپه رښتیا
یو الله اکبر څه جرأتونه ور کول
مرگ نه و افتخار و د حق لار کی شهادت
شهید ته بنایسته حورو پک جامونه ورکول
نن هغه قوت څه شو چیرته لاره څنگه لاره
فرنګ ته یی چه بیا بیا شکستونه ورکول

اوس مونزکی بدلون راغی اوحلاتوکروبدل مونز
حالاتو ته به مونز چه بدلونونه ورکول
مضمون د آزادی زمونز په سرووینو رنگین وو
زمونز وینو تاریخ ته عنوانونه ورکول
په تورو، نه په تورو مونز تعلیم نوروته ورکړ
بی زرو ته مو دخان په شانی زروته ورکړل
مونز هغه وخت مات کړی استعمار د پرنګیانو
چه نورو په دوه لاسونه خراجونه ور کول
راخی چه خلک جوړکړو خلک جوړکاندی کارونه
په کار نه دی نا جوړوته کارونه ور کول
څه خلکوکی پیدا کړی چه یخپله څه پیدا کړی
ترڅو خوار و غریب ته خراتونه ور کول
اساس د ترقی او مهم اصل یی بوله
اشخاصو ته اصلی شخصیتونه ورکول

وطنه

وطنه! بنه دی آب وهوا ده
څومره دی زیاته طبعی بنګلا ده
لمر دی اسمان کی څه بنه خلیری

ديوى د ستورو د شپي بليرى
بهيرى هرلورمست مست سيندونه
په غورخنگو نو دى ابشارونه
ورمى د گلو خپي خپي دى
بلبلان مست دى مستى نغمى دى
خولى دى پکه له نعتونو
سينه دى پکه ده له گنجو نو
ميوى دى خومره خورې خورې دى
په شنو باغو کى مزې مزې دى
خاوره دى پيره ده حاصلخيزه
نه ده لويديلى له زور او خيزه
غروته دى گورم رمې رمې دى
کروندى ويىنم غلي غلي دى
هرڅه دى بنه دى خوبده داده
کورکى دى غله دې هرڅه کى غلاده
ته پيرغنى يى مونږ فقيران يو
ستا دومره شتو کى ولى خواران يو
که ته زمونږيى او مونږ ستا يو
ولى بې برخې او بينوا يو

هرڅه په لاس کی د یوڅو تنو
د بډایانو د غلو رهزنو
مونږ په خواریو په زحمتو کی
څو صاحبان دی مست په نشو کی
ورته غبریری تل سرودونه
دوی دی او بنکلی تل وصالونه
نورڅه نه کاندی بی عیش ونوشه
کله بی هوشه کله مد هوشه
که دی ناولی دی ناز ولی
هرڅه چه کاندی خو دی بناغلی
مونږ به تر څو یو تحت الثری کی
څو نازولی په ثریا کی
ترڅو به مونږ خوری هغه څو تنه
چه په درد نخوری د تا وطنه
ترڅو به مونږ یو په هیڅ راضی
د حق غاصب به گنو قاضی
یو به بی آبه هم بی خوړو
ستری خدمت کی د څو مرو
راخی ملگرو ټینگی عدالت کرو

وضع بدله بدل حالت کرو
هبيخ شي ورنکرو چاته بيکاره
ژوندون روان کرو په نوي لاره
ديوه گته بل ته ورنکرو
يو انسان بل ته لکه خر نکرو
شخصيت ورکرو خوار او حقير ته
يوډي پيدا کړو نار دار فقير ته
انسان ازاد کړو د بل له قيده
د ظالمانو له مکر و کيده
آزادي ورکړو فکر او خيال ته
نه باداري ته جاه و جلال ته
راځي چه حق دانسان ادا کړو
نه ئي غلام کړو نه ئي آغا کړو
نه ئي گدا کړو بل ته محتاج
نه ئي راجا کړو چه اخلي باج
نه ئي ظالم کړو او مظلوم
نه ډير بي قيده نه ډير محکوم
دومره ئي مور کړو چه روغ و جوړوی
نه چه په ډيرو خوړو نا جوړوی

دیرزیات مریست دی ژوندون ته زهر
دیره غنا ده د گناه مهر
بدایی څه ده جوع البقر دی
حرص دغنا خواصلی سقر دی
غنا فاحشه ده فاحشه
عفت وژونکی شهوت پیشه
بندیز په کار دی په غنا باندی
نه د فکرونو په دنیا باندی
هیڅوک دې نه وی دلته قارون
وی دی په فکر کی افلاطون
دانسان فکراصلی انسان دی
که فکر نه وی خوشی حیوان دی
که لاس پښی وی په ځنځیرو کی
فکر دی نه وی په زولنو کی
چاچه وژلی آزاد فکرونه
جهان پرې وایی اوس لعنتو نه
دسقراط مرگ دی پیغور جهان ته
فکر وژونکو د زور یونان ته
مسح وژلی دروم قدرت دی

قدرت ته خومره لوی خجالت دی
د بنمن د فکر هر ابو جهل
زندان د فکر د خلکو جهل
دیرو پوهانو وور کره سر و نه
چه ازاد کاندی اسیر فکرون

گل پرسته

تاته وایم تاته وایم گل پرسته
د نارنج د گل په مست بوی باندی مسته
دا هوا او فضا چا کره معطره
چا دا خاوره له عنبرو کره بهتره
چاسمسور کره دغه سره او شنه باغونه
چا کره جوړدرته دنیا کی جنـتونه
خان خبر کره چه د چا په کار او زیار
سینگار شویده وادی د نـنـگرهار
گوره! څه جوړشوه دکار له برکـته
دانسان د کار او زیار له مشـقـته
دلته هلته کی چه څه کی بـنـی خان
بل شی نه دی کار او زیار دی د انسان

دا بنایسته گلان چه وینی په باغو کی
څه اوری د بلبلو په نغو کی
د دهقان او د باغوان دلاس اثر دی
گل پرست بلبل له حاله څه خبر دی
داسری چه په دی سرو گلو کی وینی
فکر وکړه دی د چا د ځیگر وینی
که عرق د گل عطار پلوری په تا
دی خولی د کار یگر نه د بل چا
راشی! ونمانځو دگل په ځای مالیار
د کار خلک کاریگر ستایی او کار
دمالیار قدر که نه وی تش د گل وی
فرق به څه د بنیادم او د بلبل وی
لرڅه پوه شه! دچاسیوری لاندی ژوند کری
چادگلو په ورمو باندی خورسند کری

تلوسه

بیا ناڅاپه زړه ته راغله تلوسه دشعر ویلو
د بنایست انځورولو د معنا سینگارولو

ذوق وشوق، ميل و رغبت بيا زره هر شيبه وائي
 دگلزار لورته د تللو پوه يو چا د زره بايللو
 چه مي چرته نيوي نشو نه په منډو يو چرگوري
 اوس مي خيال په زره كي گززي د عنقا د رانولو
 پس له پيري د لسردی نه تقاضاه پيدا شوي
 سرولمبو ته د لوي دلو د بتانو ماتولو
 په رنخور او ضعيف زره كي بيا جذب ه شوه رااوچته
 د جرعت پيدا کول د بيريغ اوچتولو
 بيا مستي ده راروانه د خراب زيرگي کاله ته
 لکه وړانو کنډوالو ته ماشومان په خغلیدلو
 د هوس کوردي ودان وي چه ساره زيرونه تاوده کا
 دا سرو او نورو هيلو د پيوو په لگولو
 عقله! ته اوس خان راتول کړه چه په زره كي خاي پيداشي
 د هوس نونوتلو د اميد د غخيد لو
 د زره کور كي چه د عقل دروند او غلي بوډا نا ست وي
 ماشومان د هوسونو رغبت نه د ورتللو
 غوغاخير زيرگي په کار دي شاعرانو ته هر گوره
 د سکوت طلسم مات کړه د شپيلي په غبرولو
 دارنا که د سبا وي که د چرگ اذان په رښتيا وي

دغه وخت دی د جذباتو او احساس د وینسولو
مرورزگی می غواری بیا له ژونده سره جوړه
د وطن د عشق او مینې د غوغا په جوړولو
هنگامه دژوندانه دی خدای هیڅکله غلی نکړی
د جذباتو په وژلو او د ژبو په تیرلو
بی غوغا نه وی ټولنه مه ویریره له شوروونو
فسادونه ولاړیږی له یک زرو په خوله غلو
کینه نه ساتم په زړه کی څه وی هغه به وایم
خدای دی نه کا څوک خوابدی په رښتیا رښتیا ویلو

مړی ژوندی

ډیر ژوندی دی شی هغه مړی نه ځار
چه په مرگ ئی شی ډیر خلک ناقرار
معنوی ژوندئې له خضر نه کم نه دی
چه په چا انسانیت کړی افتخار
مړهغه دی چه ژوندی په مړه حساب وی
نه مړی هغه چه ژوندی ئی وی یادگار
ډیر ژوندی مړه دی او ډیر مړی ژوندی دی
مړه وی هیر ژوندی په یاد وی دروزگار
هر افغان ته الفت ډومره پوهه غواری
چه دمرگ وژوند تشخیص ته ده په کار

د مور مینه

خوچه زمکه ، اسمان او دنیا شته
د مور زړه کی د مینی ریا شته
که هیچا سره هیڅ خای کی نه وی
مور سره محبت بی ریاشته
د مور مینه د مینو مور بوله
که دی په خور یا لالا شته
د لیلی محبت کی هرگوره
د مور مینه د مینی تر شا شته
تول عالم یی که بد گنی موری
په اولاد پیرزوینه د تا شته
ستا په مینه کی نقص نه پینیری
تاسره سرمایه د بقا شته
تاته وی لکه تور دوه سترگو
که دی غیر کی اولاد نابینا شته

ژوند ون تارا بنبلی دی موری
له ژوندونه نور څه شی اعلی شته

ما اول دی وتاته ژرلی
بل خای کله د چا دژرا شته
جنت ستا قدم لاندی دی موری
تردی لور مقام کله د چا شته
که زما په سروی داستا سیوری
نه حاجت دطوبی یا هما شته

موری!

موری چه خدای له تا پیدا کر مه
گران ئی له هر چانه په تا کر مه
له خپله خانه لا خبر نه ومه
چه تا له خانه سره اشنا کر مه
په مینه مینه به دی ما ته کتل
د مینی کیف ته دی بینا کر مه
په ژبه پوه نه وم مینه پوه شوم
پوه دی بی لفظه په معنا کر مه

ورورودی راوستم خبروباندی
راغلی گونگ وم تا گویا کرمه
پاک به دی کرمه چه خیرن به شوم
لکه شیننه به دی صفا کرمه
خوب به دی نه و ترسحره پوری
چه لرخه درد به په ژرا کرمه
که وطن چان کرمه په مینی پسی
که لت په لت دغه دنیا کرمه
بی ریاحاصه پاکه مینه به ستا
کله په بل زره کی پیدا کرمه
دمحبت غیرکی دی وروزلم
په عواطفودی دانا کرمه
اشنادی کرم له خوشحالیسره
تا په مسکا تا په خندا کرمه
که وایم ستا غیرکی جنت وزما
پوه شوی نه یم اشتبا کرمه
جنت خوتیت ستا له قدم لاندی دی

رب می دی خدای اومربی می ته ئی
پیدا کرم خدای تا تو انا کرمه
ودرولم تا پخپلو پنبو
بیا دی بلد په گرزیدا کرمه
خومره وروکی ومه لوی دی کرم
یوه قطره وم تا دریا کرمه
دورورولی په رابطه باندی تا
د چاروکی د چالااکرمه
درس ته لیزم تا په خه زاریوه
په خه خواریو دی ملاکرمه
چه زلمی شومه هم دی پری ننبودم
د بل دیاره دی داداکرمه
تاسری کری یمه گرانی موری
د کار سری که کرمه تا کرمه
ستا احسانونه بی حسابه دی
ستا کوم یوحق به زه ادا کرمه
نوروته لوی تا ته وروکی یم

خان به وړوکی درته بیا کړمه

قدر او مقدار

دچا فخر د سیسی، زرکی په بنسکار

د بل فخر په وژلو د بنا مار

دورکی کار وړوکی د لوی لوی

د هرچا قدر دخپل کار په مقدار

د عقاب پروازته گوره چرک ته گوره

چرچرک چیرته او چیرته موسیقار

چاسره نقشه وړه چاسره لویه

یوبه خونه جوړوی بل به لوی بنار

څوڪ سينگار کوي څوڪ کار کوي څوڪ لوبي

مالتونه جوڙوي ملي معمار

عادي خلڪ به کوي عادي کارونه

نوابغل لري په کار کي ابتڪار

دتاريخ جبرکوي لوي لوي حڪمونه

څه راوڙي جریده کي د روزگار

ڊيره لويه غير په کارده مستقبل ته

لوي جريان کي ئي چه بنڪاري څه آثار

زړونه داسي گواهي کوي چه هرگوره

نوي نوي څه راوڙي ليل و نهار

لوي بدلون دي راروان په دغه لوري

وڅاري دشپو او ورځو لويه لار

ڊير وري ڊير څه راوڙي انقلابو نه

نه پريږدي يو سري خورد او بل خروار

ولسي نظام هرڅه خلکوته سپاري

هم د کار مسوءليت هم اقتدار

مساوات نشي راتلي څو چه هيواد نه

باداري آغايي ڪڍه نڪري بار

چه پيداشي اطمينان خوشي په زړه کي

نيسي ځاي دخلکو زړونو کي سر کار

بدبـینـی بدگـمانـی غـلط فـهـمی
نه وی خلکو کبـنی چه خلک وی امیدوار
ژوندی کیری امیدونه اسری هیلی
په افسون د محبت په بنه کردار
علاقه نظر هغسی نه جلبیری
لکه څوک چه جلبوی علاقدار
نه په چل باندی کیدی شی نه په جبر
څه چه کاندی شخصیت دیو کردار
زړه چه بنه شی په بنه زړه بیا هرڅه کیری
هغه کیری چه نه کیری په اجبار

صاحب

خپل تور مخ نه وی خود بین نه دي
خپل بدلـیدی نشی بدبین نه
که هرڅومره وی ظاهر او با هر
ورته گوری ظاهر بین نه دي
د عدالت تلی ته گوری کله

دچه په شانی پله بین نه دي
هغه دی مخی لره نه ورخی هیخ
چا ډیر پیمخی ماه جبین نه دي
ورته وایه! دنیاز منوبد حال
صاحب نازنین دی نیاز بین نه دي

سبک نظر

درانه پیتی په مایه اوبنانو بارو
یو په بل پوری تړلی لوی کتارو
غر غړې وې بادیده له خولی زگونه
غر مبیده اوبنان له څرمی ډیر په قارو
یولور بل لوری غاړې غړولې
سم په لاره باندی نه تله نا قرارو
د کتار مخکی ساروان وپه خره سور
اوپه خره پسی مربوط داوین مهارو
مشکل نه و تحمل ددر نو پیتو
لوی مشکل په یوه خره پسی رفتارو

دا ذلت داوښ همت نشو زغملی
ورسره ځکه احساس د ننگ و عارو
اوښ ويل ما د انسان بارونه وړي
په دی کار کښی کړی ما کله انکارو
سرکشي مي کړي نه ده له انسانه
زامدارمی که ناپوه که هوبنیار و
په هرلوری ورپسی یم روان شوي
که په لاس کښی د ماشوم زما مهارو
مگرخړه یسی د ځان ترل نه غوارم
ماته د مره سیک نظر کله په کار و
انسان څه چه اوښ یی هم تحمل نه کا
شیک نظر گوره له هر باره دروند بارو

مساوات

حيوانات د غرور غـ و او د ځنگلونو
په جرگه سره راټول شـ و په سوونو
ويلي مونږ به ترڅـ و وگرزوبی نظامه

راشئ! جور کړول — وى مجلس داو لسونو
دوي به ج — وړکاندى قانون دمونډپاره
د انصاف د عدالت په اساسا تو
د خنګله قانون اوس بد بڼکارى هرچاته
مونډ يادى — برو د وحشيانو په نومونو
دنيا ډيره ترقى کړى هرگوره
ډير تغير کړى حالاتو او فکرونو
مونډ لا پاتې پ — ه زاړه حال يوتر اوسه
خى چه تير شول — ه زړوزرو خيالونو
جرگه جوړه ش — وه مجلس هم افتاح شو
وکیلانو شروع وکړه — په نطقو نو
سوى ويل چه مساوات ډير بڼه اساس دى
تیبټ و پاس دې منح کښى نه وى د حقوقو
دې پوه شئ چه مونډ واړه برابر يو
وباسئ! د ت فوق خيال له سرونو
ټول به حق د ژوندلرى په دې وطن کښى
برترى به نه وى ه — خ د نژادونو

دغه راز خبرې نه وې لا تمامی
قطع نه وه سلسله د تقریرونو
چه مجلس کښی سراوچت غیظ و غضب کړ
حالت بل شو تېل و خورقوتونو
لیوه وغرمبېد په قهرئی سوی ته ووی
راته وښیه! منگولي د لاسونو
نه دې داري زما په خیر نه دې نوکان دی
برابره څنگه شو په تش حرفونو
په دا دمره وړه خوله لویې خبرې
حماقت دی تجاوز دی له حدونو
دی وینا سره بیا سوی په وینو سورو
لیوان گد و په رمو کی د پسونو
مجلس شو ختم هیبت په ټولو راغی
لند و عمر د دارنگه صحبتونو

ماینجن

سرکښی د لښکر خوروان یم مگر افسر نه یم
لکه په کلام کښی مبتدا یمه خبر نه یم

يم بنيادي کاني د دی لـــــــوی ودانی حُکه
 خاورولاندي يمه خــــوک می نه وینی بهرنه يم
 ستا د مخي سپــــر او د تورو گزارونه خورم
 جنگ جگره چه نه وي بيا لایق ستا نظر نه يم
 هرڅه زما په سردي په وطن باندي می سر ايینی
 نه وایم سردار يمه خــــو وایمه بی سر نه يم
 وينم گورم اورم چه نورڅه کوي مونږ څه کوو
 ستانوکړ که يمه مگر گــــوره کورو کر نه يم
 يم لکه زيتون په تـــــــورو غرونو کښی
 لوی بی تربیته شوم خــــو بیا هم بی ثمر نه يم
 دا زما نصیب دی زه هــــم دغسی راغلی يم
 زړه بايلم په هــــر چا زه د هيڅ يوه دلبر نه يم
 زه به غریبی کړم تــــه زما په سر خاني کوه
 تابه معتبر کړم کــــه زه خپله معتبر نه يم
 خوچه يو لړ نشی بل يو کله بــــر کيدالی شی
 حُکه ما نه بر یي چه زه ښکته يم بر نه يم
 ته له مانه مخکی په دې راز ښه پوهیدلي یی

ستا د سر دعا کومه ځکه چه زه سر نه يم

نن او پرون

د نن فخر د پرون ورځی پیغور دی . د پخوا وختو بینا اوس کر و کور دی
د پرون میرمن وه سل پردوکی پته . اوس سر یی نیمه تنه لوڅه سر؛ سرتور دی
تقاضا د زمانې گوره بد لیری . کله یخ سیوری په کار کله سور اور دی
کله وچ زور حکومت کا په جهان کښی . کله تندر د باران په څاڅکو سپور دی
چاوی زور حاکم په نوی بدل شوی . که رښتیا وی زور حاکم خو ظلم زور دی
وایی چوپ بنه ! غلی اوسه هیڅ مه وایه . له منطق نه دناطق حیوان زړه تور دی
چه بی تورو دې په تورو سپین خبر کا . جهان ځکه سبا سپین بیگا ته تور دی

د زړه دنیا

لاس به هیچاته کله اورد نکړی . که دې تر لاسه د زړه دنیا کړی
دیرسو غاتونه دیر دو لتونه . له تاسره شته که یی پیدا کړی
د زړه په کور کښی شته جهانونه . که د زړه خونه لږ څه رڼا کړی
که پخپل زړه کښی رڼا نه وینی . روند ! وایه ! خدایه ! سبا کړی

ڇه ڪيڙو؟

مونڙ هم زڙه لڙو ٻنه ژوندته هوسڙو . ڇه دنورو ترقي وينو پڇسڙو
اسڙي هڙلي اميدونه لڙوزڙه ڪٺي . خواهڇ نڪڙو تشه طمع ڪي اوسڙو
ڊڙمڙن په آزاديءَ دمواڪراسيءَ يو . ڇه ڊڙر لڙر ورته نڙدي شو تڙي وڙڙو
نورڇه نه وينو بس وينو ٻنه خوبونه . په واده د خوب خونه پلڙونه ڪڙو
داڇه مونڙهرڇه ڪووزمونڙڪارنه دي . خدای خبردي ڇه دڇالاس ڪي لوڙڙو
ڊڙسڙه اوڊڙر تاوده شوڙوه آن ڪٺي . په يوه پوڪي توڊڙو اوسڙو
ته خپل ڪار په بي غميءَ ڪوه رڇيه ! . مونڙپڇلوڪٺي ڊڙوران يونه جوڙڙو
فريڙونه راڪوه نورڇه رانڪڙي . ڪه سل خله و غولڙو بيا غولڙو
زوروره !ستاڇاره زمونڙه غاره . د قانون په حڪومت مونڙ نه پوهڙو
دوه قدمه ڪه په مخ خودڙي په خٽ خو . په دارنگه تڱ ڪوم خاي ته نه رسڙو

ماشومان دي ڇه لوڙڙي ڪال په ڪال

مونڙ زاره ؛ هر ڪال له بله ڪاله ٽيٽڙو

سیاست

سیاست د عقل؛ فکر زرنګی ده . خوکه ځان څوک زرنګ بڼی لودګی ده
چل؛ فریت؛ ټګی ټی وه توبڼه دلاری . چه راغلی له کاله د فرنګی ده
په زره یوراز په خوله بل راز عمل بل راز . دظاهر باطن خلاف فر زانګی ده
سیاست او اخلاق نه سره جوړیږی . دیزید او دحسین بیگانګی ده
په مطلب یی هرڅوک نشی پوهیدالی . اشارونه جوړه ژبه د گونګی ده
اتفاق کښی یی نفاق پټ دی هر گوره. آزدی یی په بل ډول بڼدګی ده
منګی ډک وی له اوبونه خوله یی وچه . سیاست سره همدغه شان ټګی ده
ټګی مه کوه دبل په ټګی پوه شه! . په ټګی نه پوهیدل خو سادګی ده
دشپوورخوله رنگونومعلومیږی . زمانې بده گڼلی یکرنګی ده
چه هروخت کښی ډیره بڼه ښکاریری هرچاته . دسپین مخ اوتوروزلفودورنګی ده
دژوندون تابلوته ښایی ډیررنگونه . څه بیخونده په یوه رنگ زندگی ده
چه مدام په یوه رنگ باندی لیده شی. توره ورځ د غریب بڼه درنګی ده
ټول عالم که مددگار دبیچاره شی . بیا هم گوره داچاره بیچارګی ده
چه ژوندي غواری له مړونه مرادونه. دغه رنگه زندگی خود مردګی ده

سرنوشت

سرنوشت گوره چه څو څنگه شان ور کوی
زاره مړ ژوندی پریږدی پـیغلی ځوانان ورکوی
دورکولو کار کـبنی مهارتونه لری
څوک عیاشی کبني ورک کړی څوک په ارمان ورکوی
کله مغرور کړی سـری بنو بنوچانسو نوباندی
دومره یی کړی معـتبرچه بیا خپل ځان ور کوی
ته چه هر فکر کـوی زه درته دومره وایم
که یی وزرونه ورکـړه پوه شه! میریان ور کوی
داسیاست زور شوی چه لور پریږده ځوی وژنه
اوس د نرتوب پـه وژله ابن عمران ورکوی
یوسری خور سیاست خـوری شخصیت دسری
دسر سری نه پریـږدی قهرمان ورکوی
د بد بینی تیاره یی دومـره کړه زیاته چه اوس
داجل وهلی خلک آب حیـوان ورکوی
بد گمانیو هر یوبل ته تک تـورو بنوده
خلک دغلو ډله کبني زرونه خپل اطمنان ورکوی
یوبل پسې لاڅه ؛ یوبل سـره هم نه ځی
په داسې حال کبني زرونـه خپل اطمنان ورکوی

ديرو خپل پل غلط كـــــــړ او په غلط لارل
 ملامت نه دی خلك كـــــــه رهبران ورکوی
 چه غریبی کړی ورکه لـــــــه کورو کلی خنی
 دغریبانو دښمن غـــــــریبا نان ورکوی
 چه خاین ورک شی بیخی او څوک یې نوم وانخلي
 دارالامان کښی یې هـــــــم دفتر؛ دیوان ورکوی
 که نا مطلوب شی وزیـــــــرنو سفارت ته یې لیری
 گوره هیـــــــواد څنگه بد بد کسان ورکوی
 خدای دې خپرونه ورکـــــــړی چه څه رانده خوपालی
 چه له نظره نـــــــشی نظر بازان ورکوی

(۱) ددارالامان حریق ته اشاره ده چه د
 خاینو تیکه دارانو د خیانت دوسیې
 پکښی وسوي

بی جلبه زور

چه بی قیده بی جلبه زورده رچالاس ته ورشی
 عقل یې کوچ وکړی له سره رحم یې زړه نه رابهرشی
 مجاهد د آزادی چه اقســـــــم تدار ته ورسیری
 د قدرت هضمول گـــــــران دي داد هر سړی کار نه دی
 خیال یې بل فکریی شی چه یې لاس په نوروسر شی
 بیا هماغه سړی فکریی بل شی چه یې لاس په نوروبرشی

دهاتيانو وخت تيرشوی اوی قوی ماشین په کاردی
 چه پخپل سرباندي نه وی او په سمو چاروسرشي
 تحمل دانـ_____تقاد خوضعیفان نشی کولی
 ډیرقوی سړی په کــاردی چه داپیتی ور په سرشي
 شجاعت اوشـــهامت دی که څوک حق شی اوریدلی
 په دې رازباندي هرگوره د یموکـــرات باید خبرشی

ملی شوری ۱۳ دوره

نه پوهیرم چیرته به داسې شوری وی
 چه د بریری واک اختیار یې د ملاوي
 کله اورکله اوبـــه وی کله هیڅ نه
 گاه دوسپنو نـــینی گاهی حلو اوي
 څه چه نن کاندې تصویب سبائی ردگری
 په هر آن کبني په غضب هرآن پخلا وي
 تصمیم نیسی دې ماتـــولوته هرگوره
 ماتول دخپل تصویب یــی مشغولا وي
 یووخت سپینه رنا ورځ توره شپه کاندی
 بله ورځ ورته تـــورتم سپینه رنا وي

د خان مهربانی

خان ته سر بنسکته کول سرگردانی ده
د پــــبنو نه ده زړونوستومانی ده
دا دروندپیتی چه په سرئې گرزومه
سردوخوري دچنگیز د وخت خانی ده
خبر بشوی چه ورته وائی پری اخترشی
په نوکر د خان هــــمدا مهربانی ده
غلول چل او فریب هوښیاری بولی
هوښیاری کښی پته شوی شیطانی ده
وایم زه له ولــــوړې مرم ته له مړبنته
وایی چوپ بڼه! دغه برخه اسمانی ده
داسلام په نامه څــــه ظلمونه کیری
مالیدلی خانه ! ســــتا مسلمانی ده
چه دخوارو غریب خدمت ته ئې رابولم
وایی کله زما کــــار پادوانی ده

هم زمونږه خد متگار هم مو باداردی
دا یوه عملی بـله زبانی ده
بڼه پوهـیـرم له بله خایه الهام اخلی
که څه وایم واییـي دا بد گمانی ده
نه یی فکر د دې ملک نه یی لباس دی
په کاله کښی یی قالینه ایرانی ده
چه هر څومره څه لری ټول خارجی دی
بس یوازی تـذکره یی افغانی ده

پاليسي

د غــــــناد تن جامه کی مفلسی ده
د تــــــقوی لباس کښی پټه ابلیسی ده
دنیا دار که کله اغــــــوندی خمتا
د روپــــــیو امیانی هم گرباسی ده
په ظاهره که قاتل په مقتول ویــــــرکا
مرثیه نه ده سنــــــدره حماسی ده
څه چی وائی ښه وائی واوره باورکړه
ته پوه نه یی د ده ژبه ســــــیاسی ده
نن په سرخای درکــــــوی سبا خپولاندی
دغه ټیټ وپاس کیدل دیــــــپلاماسی ده
تملق په اخــــــلاقی ښه کښی وینم
اوس یی نوم قــــــدردانی حق شناسی ده
ډیرکارونه په هغه خــــــوله اجرا کیری
چه یی کارقــــــد مبوسی کاسه لیسی ده
چه په ژبه څــــــتی هغه یی خوښ وي
پالــــــیسی یی په رښتیا چه پالیسی ده
داخــــــلی سیاست ډیردی راتپت شوی
زیربنا د لــــــورمقام قد مبوسی ده

وايئى وجه يى وجهه كبنى ده هرگوره
مؤثره علاقه خـ داير و جنسى ده
مينوژب كبنى چه بازارته لـوڅه اوزى
مه وايه چه يارانه ئى لـ باسى ده
نامردان واىي مـردى كبنى مزه نشته
خوندوره غوبنه گـوره د خسي ده
په آغاز ئى مه غولـ پيره انجام گوره
ماليدلى شهنامه د فـردوسى ده
له بل خـايه ده راغلى دلته نه وه
د خوورخو مـيلمه ديموكراسى ده
حاكمان ولسولان شوه نور څه غواړى
مونږ ته بس د موكراسى نيمه سى سى ده
ولسواله! ستا په خـوله به ټول عمل كا
اولسى جرگه بيـشكه اولسى ده
كه ((الفت)) ولاړ يوازي په ميدان دي
بيكسى ده هسي نه چه ناكـسى ده

زه او دي

ماوي په زړه كښی به خای دركړم ده وي برښه دي
ماوي قــــدم دي په ليمو، ده وي په سر ښه دي
ماوي ملــــگري به دي يم په يوه لاره به خو
ده وي چه پيټی زما يــــوسي ما ته خر ښه دي
ماوي د خړو دوران تيرشوی خر کاري ښه نه ده
ده وي ته پوه نــــشوي ملگري نه نوکر ښه دي
ماوي هغه د سرســــړی دي په ښه نوم ياديري
ده وي د ټول ولس د پاره بس يو سر ښه دی
ماوي په يوســــر باندي کله ټول کارونه کيري
ده وي له سل سرونو يو سر ښکرو ر ښه دی
ماوي ولس به شي بي سره که سرونه نه وي
ده وي زما د سر دعا کړی دی بی سر ښه دي
ماوي چه بي ستــــا له يارانو دانور هم حق لری
ده وي ها ها په پاده خــــپل مال ته نظر ښه دی
ماوي خــــدمت په صداقت قام او ملت خوښوی
ده وي تر خو چه چــــليري چل او هنر ښه دي
ما وي ملت کښی ډير صادق خدمتگاران شوه پيدا

ده وي له داسی مـــــــــــــــفسدانونه حذر بڼه دي
ما وي هغه د خلکو خوښ دي پری ټولیری خلک
ده وي زه نه غواړم لیدر مـــــــــــــــا ته بی لږ بڼه دي
ماوي چه پس له دي کوتک کوتکماری بڼه نه ده
ده وي رښتیا د فریب دام د خولي منتر بڼه دي
ماوي نور خلک اوس روان پاس سپورمی ته خیزی
ده وي سپورمی نه خوز ما ځنگ کی دلبر بڼه دي
ماوي چه خپل خیر نور د خلکو شرکی مه لـــــــــــــــتوه
ده وي جاهل دي اوجاهل تردی بـــــــــــــــتر بڼه دی
ماورته وکړی څو خبری د حساب و کتاب
قیامت یی جوړ کړ چه سل ځله تری محشر بڼه دی

ترقي او تمدن

په دی لاره غوايي هم اوس په موټرو کی تیریری
خو موټرته په خـــــــــــــــتلو غوايي کله سړی کیری
که سپورمی ته سپی اوچت شی د تخنیک له برکته
په د لوړو مقامونو له سپـــــــــــــــیتوبه نه خلاصیری
چه وطن ترقی وکړی د څارویو ژوند هم بڼه شی
سویه د ژوند جگیری ماهیـــــــــــــــت یی نه بد لیری

اوس چه ډير بازار ته لارشی تمدن سره آشنا شی
 د مره فرق په کی پیداشی چه موثر نه نه ویریری
 په سپیتانه که هرڅومره ترقی د چا نصیب شی
 حای یې بر مقام برشی شخصیت یی نه لوریری
 لیاقت چه بنه تحلیل شی بل شی نه دی تصادف دی
 احمقان په بنو چانسونو پخپل حان باندی غولیری
 څوک چه ډیر له حده لورشی وجود شی بی تناسبه
 هرڅوک گوته ورته نیسی له هر چاڅخه شرمیری
 که ډیر غټ نه یی سړیه پام کوه چه خپه نشی
 هغه څومره په غذاب شی چه له حده ډیر غټیری
 ابتداء انتها دواړه مساوی دي که څوک پوه شی
 وگوره! شیخ فانی نه بیا ماشوم طفل جوړیری
 دناپوه مقام ته رسي چه بنه پوه په ناپوهی شی
 لوی پوهان اخرکی وایی چه په هیڅ شی نه پوهیری
 ډیر بینا چه شی نه وینی خوشحالی بیا په حیات کی
 بنه لیدی نــــشی دانا چه بد بینی ته ورسیری
 رڼا ورځ ورته تورتم وی سپین هم تورورته بنکاریری
 بیا په دغه لمر هیــــڅکه دده شپه نه سبا کیری

څه جوړپړی؟

چه لوی کاردار ځان نته مکان جوړوي
وایی لوی کور افغان—ستان جوړوي
خوشی ناست نه دی ورته بنه وگورئ
د حرم باغ لکه رضوان جوړوي
جنت یی جوړ کړ خو هغه به ورځي
چه ځان نه حوری او غلمان جوړوي
وایی اصلاح می کړه شروع له ځانه
ځکه اول ځان بیا جهان جوړوي
خراب یی که جوړنکړ زیارت یی جوړکړ
لیږد که نه جوړوی ځان جوړوي
دلته چه هریو پس له بله راځي
ځان نه ولي بل نه شیطان جوړوي

په مـــــــدرسه کښې د اغيارو کله
څوک د افغان ځوی نه افغان جوړوي
پــــردې کلتور پــــردې لمسونه له سړي
حــــلقه بگوش د اين آن جوړوي
سړکي څه نه پر پــــردې ماغزه يې مينځي
د سرو پــــينته يــــي په بڼه شان جوړوي
مود پــــرســــتي دومره غالبه شوه اوس
ځان خــــرڅوي او چا ته ځان جوړوي
غلط علاج نه بي عــــلاج بڼه دي
ناجوړه بڼه دي که يې وران جوړوي

بی چله اوناچله

دلسته کله خوک چلیری بی خه چله
داهم چل دی چه خرپلار کره خپله چارکره
سیاست په دی چل دیربسه پوهیدلی
چل دانه دی چه هر چاته چل بنکاره شی
چل ئی نژده چه په چل دی مشهور شوی
هغه خه کاجال چلند د دنیا والو
دا بنایسته دعاج برمنخ بی په کار نه دی
خه په کار زری پنه ده هغه چا ته
په زینو د زره رنخور ته ختل گران دی
چه ولس له هرې خوانه پریشان وي

دی بازار کینی خوبی چله دی ناچله
پلارگلو می د دی خلکو ولیدله
چه خپل ظلم عدل وبتی هر کله
چل هغه دی چه چل نه بنکاری هیخ کله
لغمانی دی خه چل زده کری له کوم بله
مامله ئی د دنیا چه پر بینود له
چه ئی سر اوریره پا که وخریله
چه پنبه ئی له زنگونه غوڅه کرله
ماته لاندی خونه بڼه ده له برجله
ته هم بڼه ئی پریشان خیالی اوربله

رنا

د هغو له مخی هرکله رنا وی
چه په مخکینی بی د حسن تجلا وی

دسپين مخ په رڼا زړونه ژوندی کيږی
 چه بنايست د چاپه سترگوکی خای وکا
 د جمال رڼا ته مونږه خوشحالیږو
 له ښه مخه څوک مخ نشی اړولی
 عبادت نه ده گناه ده پیره لویه
 چوکۍ نه ده شخصیت دی د ساتلو
 لوی دښمن د شخصیت شخصی نظام دی
 چه رڼا وی د ایمان د چاپه زړه کښي
 څوک چه لوی اخترکوی قربانی هم کا
 نه پتیري منور فکر مغزو کی
 که رڼا ده د ښکلاده یاد علم
 د بلبل ژوندن د گل په تماشا وي
 یونظرئي هم اکسیروی هم کیمیا وي
 منتظر د توري شپي غله د دنیا وي
 زهدان ورته کتونکی په غلا غلا وي
 که طاعت حقیقی نه وي د ریا وي
 که چا خپل ځان پیژندلی په رښتیا وي
 په نطفه کی یې لا وژني که د چا وي
 دخپل وخت فرعون لره لکه موسی وي
 سود زیان د دنیا هروخت خواجه خواوی
 نه پتیري که د چا بدن کی سا وی
 سخ دهغه چه داناوي یالیلی وي

قبيله پرستی

با داری دي خوازاد نه دي قبيله کی دي اسیر
 خیل او زی نه وتی نشي که وکیل شی که وزیر
 دلته ژوند قبيله یی دي قبيله لکه قبله ده
 توجه ورته لري ټول که صغیر دی که کبیر
 فکرخوی قبیلوی دي تش لباس یی مدني دی
 آغا نه دیموکرات کيږي که هرڅومره شي تنویر
 قبایل او عشایر لاپه قوت اوزورچلیږي

قبیلې تقویه کیری مالیت خوارو حقیر
جنگ جگری د قبایلو په قانون کله حل کیری
تس په بنار کی په څوکسو قوانین لری تاثیر
یو غلجی بل درانی دې څوک تاجک دې څوک ازبک
د افغان له کورو کلي خدایه ورک کری دا توپیر
شته په هر قام کی گوندونه په یوه خیل کی خیلونه
شوه توتی توتی قومونه که مسعود دی که وزیر
فرقوی تعصبونه گوره ورځ په ورځ زیاتیری
یوهم نکری په دې کار کی نه تاخیر اونه تقصیر
چه اساس قبیلوی وې او احساس خاندانی وی
په ولسی نظر نه وي په خپلوانو وی زهیر
د ملت په نامه باندی قبیلې ته خدمت کاندی
که احمد او که محمود دی گنه یود بل نظیر
خیال اوفکری لوی نه دی که یی نوم هرڅومره لوی وی
نه پتیری پری پوهیری که اعمی دی که بصیر
که تعبض او امتیاز وی هرڅو غلی په پرده کنبی
نه پتیری پری پوهیری که اعمی دی که بصیر
فامیلی احساس غالب دي خویشخوری کله پتیری
که هرڅو یی پتوی څوک په خبرو په تقریر
یوه کورکی اوسیری دیوه کوری مه بوله
حیثیت یی برابر نه دی د با دار او د اجیر
قبیلوکی صاحبان شته اغایان اوبادران شته

بی قانونه حکومت کا خان و بیگ ارباب او میر
نامرئی وزیران نوردي نه دا عین و جیم چه گوری
مجبور و گنه هر گوره دارسمی مری و وزیر
حقیقی فاعل یو بل دي دا چه ویني م نفل دی
دی څه نه کا په ده کیری که تخریب دی که تعبیر
همنوعی که دلته نه وي ده جنسی علاقه ډیره
چه بنه جنس ورته عرضه کا بیا د عرض گوره تاثیر
که هرڅومره وی بد مخی مخور او معتبر شی
چه سره سپین لری په کورکی یا بنه مخ درمنیر
مه غولیره عالیجاهه که په خوله درته دعا کری
جوړه نه رخی په زړه کی د بدای او د فقیر
خوله په سوک شی ماتولی د سر سترگی رندولی
خوتړلی نشی سترگی د وجدان او دضمیر
د لیکوالو وظیفه ده چه ازاد قضاوت وکا
ازادی اصلی معنی ده محرر! د تحریر
عدالت دیموکراسی هم دلته شوه قبیلوی
او که دغه شانته نه وي څوک یی کله قبلوی

د شوری فضا ۱۳ دوره

څه طوفانونه د شوری خړه فضا کی وینم

تندرلی سیلاب سیلی رعد بریننا کی وینم
خه پینیری خه به کیری ټول حیران غوندی دی
هر یوپه وهم په تشویش او په سودا کی وینم
مترقی او مرتجع یوهم خـــوشحاله نه دی
نه په بډای کښی خوشینی نه بینوا کی وینم
د ولایـــــــاتو قـــــــبیلو د مذهبو د ژبو
اخـــــــتلافونه تفرقی نشو ونما کښی وینم
د نوی فکر او زاړه فـــــــکر د قهر ټکر
دلوی بـــــــد لون د پاره یسفک الدما کښی وینم
چه خوری سرونه او په ویـــــــنو مریده نلری
قهر آمیز جنگونه ډیر په اشتها کښی وینم
چه مونږ یی غوښه اوچاره کرو د قصاب لپاره
نشم ویلی چه دا لوی فساد په چا کی وینم
له ناپوهی سره گډ ژرند دی سیاسی مصلحت
پوهی سره مجادله په لوی لالا کښی وینم
خومره فاسد اغراض په خومره لفافو کی دی پټ
خومره فـــــــتتی پټی په رمز او ایما کښی وینم
بیا به تازه شي هغه تیر او زاړه زخمونه
د غږ وهـــــــلو بد اثر په غږیدا کښی وینم
د افغانی وحدت په حال می زړه رپیری مدام
بله نقشه د سیاست پـــــــه دورنما کښی وینم
د اتفاق نارې وهـــــــی د نفاق اور بلوی

د دوستي پټ کښی پټه د بښني زهر دوا کښی وینم
 کومی جگری چه قبایل یی غرو رغو کی کوی
 اثر یی دلته د شوری شورو غوغا کښی وینم
 که جنگ د اور شیبیر کی بل کری هزاره اوښتون
 د لمبو تاوئی د وکیل صاحب وینا کی وینم
 بنی او چپ یو هم اعتماد په حکومت نلری
 له خلکو لری حکومت بله هوا کښی وینم
 په سیاسي نظام کښی څومره خلائگانی لرو
 دا بی اساسه حکومت بیت الخلا کښی وینم
 پریرده چه دک زړونه کری تش د اعتماد د پاره
 پریرده چه ډیر څه ووائی خیر دې په دا کښی وینم
 قهر که هر څومره زیات ډیری وینا سره ځی
 ډیر لوی خطر د قهر جنو په چپتیا کښی وینم
 د اعتماد جلسو ډیره آتشینه وینا
 آخر سر یی د دې اور ایری هوا کښی وینم

په چاپسی ځی؟

نن په یوه پسي روان سبـــــــــــــــــــــــــا په بل پسي ځی
 کله په بریرې پسي ځـــــــــــــــــــــــــی کله اور بل پسي ځی
 د اقتدار خولی چـــــــــــــــــــــــــه اینی په هر سر باندي دي
 سرته یی نه گوري ځـــــــــــــــــــــــــولی د قره قل پسي ځی

په خبرويي چه جوړ کړی هغو څلو ته نه گورم

دروغ او رښتیا

په رښتیا ویلو ډیر زړونه بدیږی
آزادی د فکر گرانه تمامیږی
سیاست له حقیقت سره جوړنه دي
چه دا یو خوشحالوم بل خپه کیږی
ښه پوهیږم دروغ خواږه رښتیا ترخه دی
دې خوږوته زما خوله کله جوړیږی
دامونږ ټول ورته وړانده ښکاروکه څنگه
چه د شرم کار کوی او نه شرمیږی
په رښتیا چه زورورنلری سترگی
په رښتیا چه سترگی سترگونه شرمیږی
د هغه قاضي به څه راز قضاوت وي
چه قضایې خپل حاجت ته منسوبیږی

دا رښتيا ده چه د دروغو مزل لنډوي
يعنی دا چه سړی ژرځای ته رسيزی
چه د چا په نوکری سرلوري کاندې
سرله دینه زیات هیڅکله نه ټیټیری

د درگاه سپی

د صاحب د درگاه سپی
د غریب کاله سړی
په نظر کښی یو شان نه دي
یو ئی خپل دی بل پر دی
د جناب په نامه یادیری
د لیلی د کوڅی سپی
جناب نه دی هر سړی
که مزدورشی د صاحبت څوک
له هر چا نه وی بی قدره
که څوک ځان ورته سپی کاندی

د صاحب پری خاص نظروی
سریتوب سائل گناه ده
په حضور کبني د بادر
په نظر کبني د استثمار
هغه سپي چه صاحب کور کبني
په نعمت او ناز ساتلی
یو سری د سپي خدمت ته
بودجه کبني منظور شوی
نورو سپيو غوندي نه دی
له مزدوره معتبر دی
د صاحب چه پری نظر دی
صاحب وایي زما سپي ته
د سری په نظر گوری
په ادب کبني یی هیڅکله
له انسان نه کم مه بولی
اودس نه ماتوی کور کبني
خي د باندی چیرته لری
چه یی نکرئ چغه کوری
له دهقانه یی ژوند بڼه دی

په صابون مينځلى كيري
ډير خواران او غريبان يي
ژوندانه ته هوسـيـري
لكه سپى د يورپيانو
نازوى ئي بي بيـجـانه
چه په سپى ده مهربانه
د سپى دا قدر چه وليد
بي همته انـسـانـانو
ډيرو ومانه سپـيـتوب
د دنيا د صاحبانو
سرى سپى شوه سپى سرى شوه
د صاحب له برکته
او زمونږ له دون همته
که انسان استخدا ميري
عملاً د سپى خدمت ته
د قانون نظر خو بڼه دى
د انسان لوړ کرامت ته
حقوق واړه مساوى دي
د بډاي او د فقير

د صاحب او د حقیر

زندان

لارم دارالمجانین ته
هله و خولونی
دیر بی قیده غریدل
ژبی نه وی په فرمان
ازادی وه د بیان
په خبرو بندیز نه و
نه و پار د خارنوال
د خطر احساس هیڅ نه و
بی پروا و ناطقان
نا خبر له این و آن

کیدی رنگ په رنگ خبری
بی ادابو بی ترتیبه
د هر چا کلام مصون و
لکه خوی د پارلمان
له قانونه په امان
دروازی که وی ترلی
خنخیر پیچ و لیونی
په نامه شفاخانه وه
هیچا نه باله زندان
بدل شوی و عنوان

له هغه خایه چه لارم
د محبس تورو کو تو ته
هوبنیاران لا په عذاب و
ترینه بڼه و لیوانیان
دا د عقل دینمنان
په پینو کی زولنی وی
په لاسو کښی اتکری
هوا حبسه رڼا نه وه

ژوندون ډير و هر اسان
په بد حال کښي و بنديان
مگر ژبي بندي نه وي
ويـنا وه ډيره ازاده
نه له بند څخه بنديان
نه له اوره پتـنـگان
چـه راووتـم له بنده
تگ راتگ هر لور ازاد و
هر څوک و پخپله خوښه
غـلامـي ته و روان
د يوه د بل بـنـدگان
آزادي د فـکـرنه وه
ژبي بـنـدي وي له ډاره
په احتياط احتياط مجلس کښي
غـرـيدل به وزيران
وايه! چـيرته و زندان
په کوم ځای کښي و بنديان

د محیط تاثیر

سوزوي مو اوبه هم چه په جوش راشی
اوبه اورشی که محیط یې وي سور اور
په اوار بستر کښی سیند درمی ارامه
خوپه چر کښی یې بیا گوره شر و شور
په هر څه کښی د محیط تاثیر ته گوره
وی بې زهره وچه اوبو کښی وي منگور
لوگی اورنه دي پیداخوڅوک نه سوزی
د محیط اغیزه کله لری مور

له يوه پښته رڼا او لوگي دواړه
د يوه مخ منور او د بل تـور
د مظلوم د زړه تاو ساړه آهـونه
سـوزوي دظالمانو كلي كور
د ظالم عاقبت خواري له هر چانه
ما ډير خوار و زار ليدلي ظلم زور
ډير سپاره مستو آسونو غـورخولي
يزيد هم د اقتدار په آس و سپور

د دهقان درس

وايي چيرته په كوم خاي كښي يوه د هقان و
چه رستم د زماني ورته حـيران و
ډير غـويان يي ستري كړي وجغ لاندې
په قلبه كي يي اوبه كړې ډيري سپاري
نري شوي يي په لاس كښي ډير يومان و
كار او زيار ته يي ور كړي امتحان و
د خپل مـت او بـازو له بر كته

له هر چانه ئې ژوند بڼه کور ئې ودان و
 له نستې نه راوتلی و هـستې ته
 له وچ ډاگه ئې جوړ کړی گلـستان و
 رسـیدلی ئې باغـونه و ثمر ته
 د انگورو وږی خوړند شان په شان و
 چه ناخپه دا د کار سړی رنخور شو
 بیایکښی نه هـغه زورنه نه هغه توان و
 چه د باغ د ونو ونکړه پالنه
 د زامنو په همت کښی ئې نقصان و
 باغ له دربو له کبلو څخه ډک شو
 د وحشی بوټو له لاسه هر څه وران شو
 نیستې بیرته راروانه شوه کاله ته
 چه د کار سړي رنخور او پریشان و
 د دهـقان ووی ای زما خوارو زامنو
 له یو تاک لاندی ما ایښی ډیر شیان و
 اوس ئې خای بنودلی نشم دومره وایم
 چه وړیایې مه گڼی په قیمت گران و
 که په لاس درشي نیستې به موشی غوڅه
 له روستی سلگی سره یې دا بیان و

د دهقان زامن د پلار له مرگه وروسته
شپه او ورځ په باغ کښی ستړی اوستومان و
د هرتاک بیخ یې سپره چه څه پیدا کړی
په تلاش کښی د موندلو سرگردان و
دباغ خاوری لاندې باندې شوی څوواړه
هیڅ پیدا نه شوه د ورکی په ارمان و
پس له پیرو زحمتو ډیر و خوارو
تفاوت د باغ حاصل کښی صد چندان و
د دهقان عملی درس د رمز په ژبه
کړه ثابته چه د تاک لاندی ډیر شیان و
چه د کار سړی جوړ کاندی له بیکاره
دغه پوه او هنر کار د دهقان و

چاڅه راوړه او چاڅه

چا جهان ته تش کدو غوندي سر راوړ
چا په سر کښی فکر لوی لکه غر راوړ
چا د شمع په شان خپل کور رڼا کړی
چا سحر غوندي له ځانه سره لمر راوړ
چاته تندر ځان سره دی مرگ راوړی

د باران څاخکو صدف ته گوهر راوړ
راوړ انجې ډیر ناوړه بوی جهان ته
گل دنیا ته خپل وجود معطر راوړ
یو بناخ گوره تش کوتک شو د وهلو
بل بناخ گوره چه یې سیوری ثمر راوړ
له یوه لرگی نه دار جور شوبل یو پل شو
چا له ځان سره خپرونه چا شر راوړ
چاکړه زیاته د بنمنی په دی عالم کښی
چا پیغام د محبت د بشر راوړ
د چا لاس کښی تیره توره ده گواښیری
چا د پوهی او د فکر هنر راوړ
چا د خلکو د امید سترگی رندی کړی
چا د زړه سترگو ته نوی نظر راوړ
انسانی فکر یې جگ کړ تر افلاکو
د بشر پوهی لره یې وزر راوړ
هغه مه هیروئ هیڅکله عالمه
چه عالم ته یې د مینې اثر راوړ

په بنکلا مین

څوک مین په بنکلا څوک مین په بنکلو
یو په خوله تری اخلی خوند بل په کتلو
د چا برخه د بنکلا درک و احساس
د بل برخه وی جنسي دلک و تماس
یولیوال وي چه تری واخلی خوندخلوت کی
بل وی محوه په جمال د طبیعت کینی
محبوبه د هنر مند بنکلی معناده
معشوقه د بوالهوس پادر هوا ده
د چا سترگی څاری ستوری او سپوږمی
د چا برخه هوسونه خر مستی
دیوه نظر په شکل او صورت وي
او د بل محبوب خپله محبت وي
ظاهر بین په سپین پوستکی مینیری
سطحی مینه حی پوستکی ژر توری
شکلی وی فانی بنکلا ده بی زواله
بی نیازه له گانو له خط و خاله
د ((افت)) محبوب عرض نه دی جوهردی

په نظر کښی ئې چه بنکلی دی هنردی

څلورځی

فکر کښی خیال په خیال کښی فکرنیول

معنی ته رنگ، رنگ ته معنی ورکول

د شاعر کار دي شاعری وگڼه

د زړه په سترگو خوب په وینه لیدل

د معنا د زړه په راز ورمز خبریم

د ژوندون بنکلا ته سترگی اونظریم

دادلاسه او پښو کار له مامه غواری

خیال او فکر ته پیدا په شان د سریم

هغه وینم چه یې نورنشي لیدلی

هغه وایم چه یې نورنشي ویلی

داتنه څوک د حال په ژبه نه پوهیږي

زه په ژبه د مال يم غـريډلی

که رښتـيا نشي ویلی اوسه غلی

دروغ خومه وایه که ځان گڼي بناغلی

آس ئي مه بوله براق ورته مه وایه

بي لکي خره ته که خر نشي ویلی

پخواکور کښي بي بي ناسته وه مستوره

تله بازار ته په سودا یسي مزدوره

اوس بي بي سر توره ووته بازار ته

ده مزدوره د کور ناستي ته مجبوره

څلور یخی

غلام عقل غلامی لره پیدا وي

دومره پوه په خوی اوبوی دخپل آغوي
چه په خیال کښی ئې سباکه یوڅه گزوي
ده ئې وچولی کښی لوستي ډیر پخواوي

د آغا گناه بي بي غوندي مستوره
د مزدورگناه هم وی لکه مزدوره
بي بي نشی لیدی څوک مزدوره وینی
څه به وایم د دی خلکو له شعوره

له ټوټکو غواړی اثر د مسیحا

کـتـوري غـواړی له زانو د هوا
احمق سپي ته واينه ږدی او بن ته هډوکی
کوي روند ته اشارت گونگ ته وينا

حکومت که قانونی نه وي شخصی وي
داغا، آغزاده او د بي بي بي وي
کورنی او خیلخانه پکښی خاني کا
قندي گل شاگل ماگل پکښی خوندي وی

خان د چا غلام کړه که په نورو باداري کوي
سر ټيټول زده کړه که کارونه سر کاري کوی
هله زورورته په گونډو لاس په نامه اوسه
دلته که فرعون غوندي په مونږ کلانکاري کوی

ته یې چه بد گڼي هغه خلکو ته بڼه بڼـکـاريږی
تا ته خواره خلکو ته زهر ونه وترخه بڼـکـاريږی
چه په مجلس کښی یی ساتي د سترگوتورشی د قام

چه په قصرانو کی خای ورکړې هغه غله بنکار پیری

معکوس شوی اساسونه د هـ سـ تـ ی

خکه لور مقام ته رسی په یـ سـ تـ ی

ډیرڅه مومی چه له ډیروشیوتیرشی

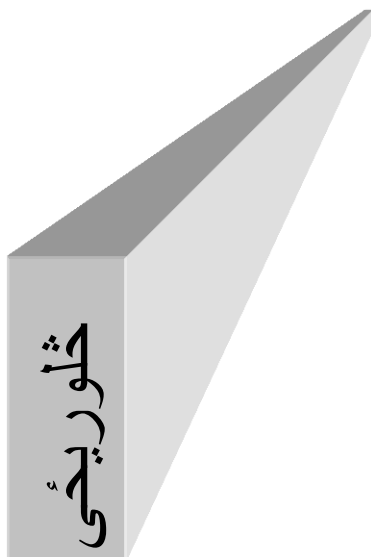
غلامان یی کره خانان خان پر سـ تـ ی

هم شعرونه هم کارونه کـ رـ ه جـ وـ ر

دلیک لاولوست می کتابونه کره جـ وـ ر

دوه بینتانه می نکره هیـ څـ کـ لـ ه

که می هر خومره مجلسونه کره جـ وـ ر

قهرمان د سیاست دي هر یزید

ولایت لره په کار دي بایزید

شاهان فخر د دنیا په تخت و تاج کا

ادهم تاج نه بهتر و گانه تبعید

قانون وی اول نظر کښی ډیر بناغلی
چه لانه وی د عمل کورته راغلی
نقص او عیب یی په عمل کښی معلومیری
خصوصاً که چلوونکی وی ناولی

چه دوی نی درجه دی نشی دنگه
نورخه مکره زندگی دی کره بلمنگه
ژوندون هله شی بی مالگی چه سری
سترگی پتی غورکری بنداو ژبه گونگه

مخالف وی یوله بله حال او قال
په وینا کښی گوره عکس د مقال
د پښتودا حماسی عالی شعرونه
درته بنی د پښتون پریوتی حال

بيند تون ډير دي تير ايستلی شاعرانو
مغور کړی په ستاي نو اديد بانو
که اوس سل گزه کوهی کبني بنکته پروت دی
ورت ه خان بنکاری اوچت له کهکشانو

لاپي شاپي خان ستايل غتي خبري
که هر خووی زړوري زوروري
قوت نه دي کمزوري او بيوسي ده
شاعرانو راغوستی خول اوز غري

بنخه حق لري د ژوند او کار کولو
لکه نرد لياقت څرگندولو
په دي شرط چه اهليت وني په کارکی
نه چه خان بني په خان سينگارولو

ماموریت که به ښه وجه ښه صورت وي
لبسرين پورته به څه ضرورت وي
کار وړانښی نه وایمه چه څه کیری
که معیار د لیاقت زیب و زینت وي

د ځان ساتلو پوهه عامه ده هر چاسره ده
هم له انسان هم ځناورو د صحرا سره ده
د حق ساتلو او د ځان قربانولو پوهه
له اولوالعزمو لویو خلکو د دنیا سره ده

د کار خلک نه کوی ډیری خبری
د خولی شور کله کوی د جنگ لښکری
چه سندنری جوړوي هغه وي غلي

سندر غاري وايي شپه او ورځ سندرې

فکر مه بیا په یوی خواته مدام
چه محدود نشي هر لورته کوه پام
مقید یی د گادی آس غوندی نکری
له او هـا موئی سـاته په اهتمام

څه په کار به د چا هغسی شوری وي
چه د بریرې واک یی لاس کبئی د ملاوي
کله اور کله اوبه وي کله هیڅ نه
گاه د وسپنو نیني گاهی حلوا وي

ځیني ځیني تشوي پکبئی پک زرونه
ځیني نور غواري چه پک کړي تش جبونه
په وینا کبئی چپ په رایه کبئی چه راست وي
مخالفه یی ده ژبه نه لاسونه

هرچا هر څه په يو رازنه دي ليدلى
څوك يوراز اوڅوك بل رازدي پوهيدلى
د گـمان كه نه وي حقيقت كښى
چا چه نوري دي غولولي غوليدلي

په جهان كښى چه مردوده باداري شوه
روحاني رنگ كښى راووته پيرى شوه
د پيرى او مريدى بازار چه سور شوه
سياسي رنگ يې پيدا كړ ليدرى شوه

په وړانكارو چه كارونه جوړوي
حقيقت كښى جوړكارونه وړانوى
ياتگى ياديره زياته سادگي ده
كه بتان په بت پرسـتو ماتوي

بدبيني نه ځي که دید هم لار شي له ليمونه د چا
په تن مينځلو خيري نه اوزي له زرو نه د چا
يقين راځي راځي د يو د بل په خبرو باندې
بد گماني نه ځي هيڅکله له مغزونه د چا

په تعليم به يوڅوک پوه په زيرو زورکړي
بي هنره به صاحب د کوم هنر کړي
ورپه سربه کړي خولي د پوهنتون
باورنکړم چه بدل ماغزه د سر کړي

له ځانه لري شه چه ځان وويني
جهان نه اوزه چه جهان وويني
نه ډير نږدې ليدی شي نه ډير لري
نه به تورتم نه ډير روښان وويني

یو بیکاره اوناکاره به کاردار کړې
یوبی واکه اویوسه به واکدار کړې
د یابو زین افسار به کړې د زرو
گمان نکړم چه بدل به ئې رفتار کړې

داعادي کـــــــــــــــــتابي پوهه چه یادیري
په لیک لوست باندي هرچاته حاصلیری
دماغي انقلابي نایابه پـــــــــــــــــوهه
کله کله کوم شاعر کښی پیدا کیري

وژله یـــــــــــــــــوازي د تیغ کار نه دي
مار هم قاتل دي خو خونخوار نه دي
چه بشری کـــــــــــــــــرامتونه وژني
هغه گڼلی چا خونکار نه دي

که انسان د خیتي نوم وي نور څه نه وي
پروا نشته که پراته ورته واښه وي
که دماغ سترگی غوږونه زړه او روح وی
بی هـنـره ژوند به بلمنگه سابه وي

که هرڅومره غولیدلی عام نظروي
ظاهرین ساده سطحی اوکورکروي
که هرڅومره ښه منقور او بد منظور کا
بیا یې هم قضاوتونه معتبر وي

چه شوتله په آخور کښی وي واښه وي
چه په مالگه په کاسه کښی شي سابه وي
د انسان د ژوندون مالگه کیفیت دی
فرق یې نه وي له حیوانه که دانه وي

شاعر بوسه غـواری کنځلو سره
نه غواری قند مخلوط له گلو سره
کابینه غواری اعتماد له شورائ
له سپکو سپورو بد ویلو سره

د ظالم د زړه چول کار د موسی و
پکښی رحم اچول کار د عسی و
ورکـاوه یوه ظالم بل بڼه کاوه
یو د عدل بل د مـینې رهنماو

پیر که خس دی بیا هم خپل مرید ته بس دی
مریدان دي پیرکسان که پیرناکس دی
له مریده بندگی د خـدای مه غواره
که له خدایه ورته گران پیر یو به لس دی

عقل هر وخت د ضعیف دلاسه امسا ده
له قوي سره که نه وی څه پروا ده

گوډ اوړوند بي امسا نشي گرزیدلی
تفنن د پاره لاس کښی د بینا ده

په ضعیفه اراده عقل حاکم وي
که قوي وه اراده نوبیا خادم وي
د بشر خدمت ته عقل پیداشوي
په دی شرط چه روغ و جوړ صحیح سالم وي

عقل گوري ارادي ته د انسان
چه تیری کوي که چا سره احسان
اراده چه هر څه غواړی اوکوی یی
دي پیدا ورته دلیل کری اوبرهان

غلامي د ذهن نه ځي له انسانه
د ماغ کله ازادیری په اسانه
نه ورکیری غلامي رنگ یی بدلیری
ځي بدن نه مگر نه ځي له وجدانه

سياست که به اسلام هم متکی وي
که هر خومره بر هيزگار او متقی وي
باهم هيخ صرفه به قتل و قتال نه کا
مقابل کنبی که امام د دين علی وي

شمر نوم دهر ظالم د اقتدار دی
چه لوی شوی په کاله د سرکاردی
په حسین کله لاس نیسي یزیدان
اقتدار که مسلمان وي هم خونخواردی

يو غلام دي داو هامو خـ رافاتو
بل درسم او د رواج او عنعناتو
په دنيا کنبی خوشل رنگه غلامي شته
د شهرت غلام بنده د مخلوقاتو

مجلسونو کښې ښه کیری تقریرونه
تنهایی کښې پیدا کیری لورفکرونه
چه هم فکر هم وینا دواړه عالی شی
اجتماع او انزوا دي دوه وزرونه

که په چاباندې غـالبه تنهایی شی
ژوند بیخونده شی چه محض دانایی شی
که بخیی په جمعیت کښې شی څوک محوه
خوښی زیاته شی خو کمه بینایی شی

یوه ښکلی ښایسته پری پیکره
بله توره ناشولته بد مـنظره
کمیت کښې یی فرق نشته کیفیت دی
چه یوه یی کره بلا بله دلبـره

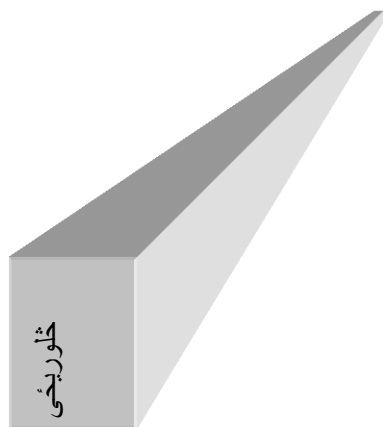
گونگ می خیره روند می اواز پیژني
کله می دوست غوندي غماز پیژني
چا په یوراز چا په بل راز ولیدم

زما اصلي رازاهل رازپيژني

چه د چا فکر منفي نظر منفي شي
عملي جنبه شي ورکه فلسفي شي
د شبنم طوفان يي مخه د کار نيسي
د لمدو ختوخو لږ اوبه کافي شي

ذره بين عقل ته هرڅه ډير غټيري
وره پچه ورته لوی پيچومي کيږي
تيت وپاس ورته مهيب کاندی خپل وهم
د مرک سوري گړنگ ورته بسکاريږي

بتان چه مات کړی بت د ځان جوړوی
ځان نه ولي بل نه شيطان جوړوی
مريدان نيسي د الله په نامه

بیا ترینه خا—نته بندگان جوړوي

په احسان غلاموي چه بل احسان

بیا دعوه کوي د خیر او دا—حسان

دا که ستا بشر دوستی وي بشر دوسته

لا به خکری که لیوه شی یا شیطان

خوبن می دی لوی مجلسونه شورایی

یا د ف—کر په عالم کبني تنهایی

د ملگرو خاص مجلس ته خوشحا لیرم

خوبن می نه ده مجلسونه ه—رجایی

ظالم خ—وب کبني پیر په زوره خریده

دي ویده و خو را وینس یی ک—ره ویده

دایی خوب دي چه نور خوب ته نه پریردی

لابه خه کری که له خ—وبه وینیده

په ی—وه پودی مریزی قلندر

په ملک—ونونه مریزی سک—ندر

که څوک پوه شي بډای وږی فقیرموردی
له بډای سره تل جوع الـبقر

یووکیل ته ځوی ویل چه ولی پلاره
کارته نه ځي تنخا اخلی له سرکاره
هغه ووی چه په کار او په خدمت خو
تنخا گانی مزدوراخلی له باداره

مونځونه کړی خو یوهم نکړی داسلام دپاره
حج ته د خدای دپاره نه ځی ، ځی د قام د پاره
هرڅه چه کړی د قام لیدر اصلی منظورئې داوی
چه په ولس کښی شي مقبول د خاص و عام د پاره

چه وکیل تش کاندې زړه جب ئې ډکیري
چه وزیر تیتوی سرځای ئې لوریري

د وزیرلمنی لاندی مــــــــرداری
چه وکیل کاندی خوله وازه معلومیری

خوار غریب خوپه خیرات کله مریږي
د بدای لـــــــــوره هیڅکله نه کمیری
د شهرت داقـــــــــتدارد عزت وری
گڼه سترگی چه غـــــــــرونه نه پکیری

راته ووېل د نـــــــــسوارو تیکه دار
نسوار خوله کښی مانع کیری د گفتار
سرکاري تیکه دار پوه په رمازه کرم
چه سرکار ورکوی خلکو ته نسوار

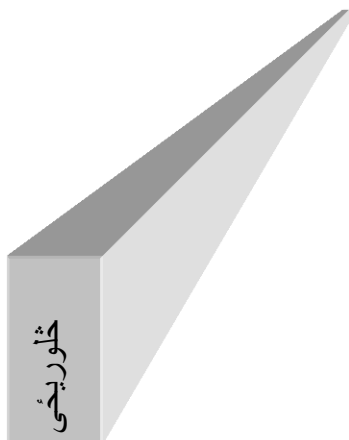
د جلال بنایست په پېرساز و سامان وي
زیبایی د فقر بل رنگه بل شـــــــــان وي

صبر بنه بنکاري چه لیس وي پورته شوي
گل بيد بنه وی چه سر بنکته پریشان وي

د انسان جوهر دژبي گویایي ده
همدغه یی زیبایي او دارایي ده
بی له ژبي هیڅوک هیڅ نشی موندلی
دانایي دل ریايي که بدایي ده

په خوراک کښی وي د خولی برخه خوندونه
ساز سرود او بنه نغمه اوري غورونه
د ښایست په نندار و سترگی خوریري
د معنی په خوند پوهیري د ماغونه

چه جهاد سیاسي نه وی مسلکی وي
سیاسي مراعاتو نه لایعنی وي

انحراف چه له مسلکه قبول نه کا
ناکامی هم ډیره لویه کامیابی وي

ډیر اثر شته د اور ژبو په تقریر کښی
سحر پت دی د وینا طرز و تعبیر کښی
په اذهانو کوي لـــــــوې خطیبان
وینا په مد و جزر بم او زیر کښی

د هر چا چه حیوانی قوت زیاتېږي
نفس شیطان لره هغو مره مغلوبیږی
که څوک غواړي چه غالب شي په شهواتو
په مرست نشی دا کار په لوره کيږي

کموي روژه غـــــــوښتنې شهواني
مضمحل کړی هــــوسونه نفساني

د روژې غایه همدغه شي دي حُکّه

روژه نه نیسی صغیر شیخ فاني

چه محروم نشم د بڼه ژوندون له خوونده

خلاص می کړه خدایه! د حرص حسد له بنده

له دوستانه—————وسره زه بڼه یم پخپله

له دښمن سره می ته بڼه کړه خاونده

خلک ودونه کوی په ډول په نغاره

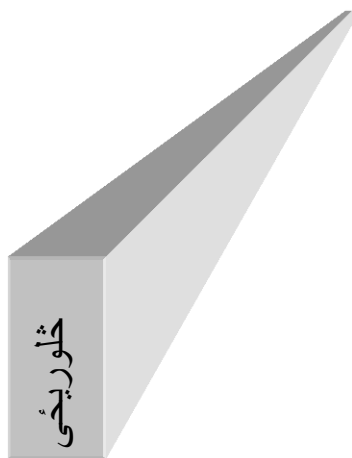
فحاشی کړی ډیره پته کـناره

د زاهد پتی گناه لری تـینگ ستر

عبادت زهد و تقوایی وی بڼکاره

څوک خپل فکر ته ملگری لتوي

څوک ملکروته خپل فکر بدلوي

چه خاوند د عقیدې وي په رښتیا
عقیده له چا نه نه قـربانوي

په دوستۍ کښې دښمني خو غداري ده
که ښه نوم ورباندې ږدي نو هوښیاري ده
بد ښه کیږي ښه بد یږي په خـبرو
په وینا کښې خو همدغه ساحـری ده

داسطحي خبرې باد وړي بربادیری
چه خبره وي عمیقه پاتی کـیری
سطحي مه اوسه ډیر زیات که عمیق شي
په خـبرو دي بیا خلک نه پوهیږی

په منطق او استدلال حق باطلیږي
یابطل د حق په حای باندې دریری
فلسفه عقل او پوهه هغه وایی

چه انسان یې په ویلو خوشحالیږی

راغونډیږی ډیر عالم په مـداری
یاچه غم وي یا بنـادی او سیالـداری
که څوک خلک راتول په یو ملی هدف کړی
دپته وایي قیادت او لـیږي

څوک په کار کښی لاس پښی کاندې ستومانه
د چا زړه ، روح او دماغ وي سرگردانه
دا د تن نارامي ډیر درته بنه ده
که دې ورکه نارامي کړه له وجدانه

توره یې اخیستی لاس کښی نه ده توریالی دی
خوب کښی یې هم جنگیدلی نه دي بریالی دی
داسي تش نومونه دلته ډیر مونږ اوریدلی دي
رنگ یې د لیدونه دي هو نوم یې گلالی دی

چه په ډیر مشکل پیدانوی معنا کړم
په ډیر زیات کوبښښ یې بنه طرز کښی اداکړم

وايم اوس ئې پوهيدو دپاره چـــــــيرته
خليلي مجروح پڙواک يا بل پيــــدا کړم

چه زورنه وي ضرورت پيښ شي دليل ته
چه دليل ئې وي کمزوری ځي تاويل ته
زورورته څوک دلـــــــيل نشي ويلی
دليل وايه! مساوي يا کوردلـــــــيل ته

آزادي که خــــيراتی وي يا د چا مهرباني وی
افتخاربه پري ونه کا که همت يــــي افغانی وي
قرباني چه پکښي نه وي هغه کله لوی اختروي
آزادی سره تړلې ډير ه لـــــــويه قرباني وي

خوښه دي چه غلاکړی که فحشا اوکه سودونه کړی
چا ته جاسوسي کړې که په چاباندی ظلمونه کړي
دلته د عمل آزادي هــــر چاته حاصله ده

سردې د وهودي که آزاد آزاد فکرونه کړېي

نه ئې زړه کښې صداقت، مینه وفا شته
نه ئې سترگو کښې څه شرم او حيا شته
سياست لري څو څومخه څو اړخونه
وخت په وخت ئې خوله کښې سل ژبې گوياشته

په سرکار قد رو قيمت گوره په کار دی
که کار نه وي محض سرڅه په کار دی
د کار دار ټول اهميت گڼه په کار کښې
بيکاره کار دار بل شی نه محض دار دی

که وی شعر لکه دربنکی آبداره
د صنعت هنراو فن عالی شهکار
ورته غورمه نیسه هیڅ آزاد فطرته
که پکښې د غلامی وی څه اثار

باید شعر شعور خلاص کړی له قیدونو
ترقی لورته رهبرشي د فکرونو

د او هامو خرافاتو بتان مات کړی
وی منکر د زور او زر د قدرتونو

که طاعت او عبادت هر څومره کم وي
خداي دې نه کا چه شریک پکښی صنم وي
په ریا چه د مخلوق د پاره کیږی
که شرک نه وي له گناه سره به سم وي

که بی رنگه بی ریا زهد تقواوي
له تگی برگی چل ول نه مبرا وي
څوک یې کله بازارونوته را باسي
سود سودا لره خوزهد د ریا وي

که په پوهه مشهور شوي افلاطون
تر هغه شهرت کم نه دي د مـجنون
شهرت نه غواړی عادی ژوند بلکه غواړی

يا په سر تاج يا سرايښی په زنگون

داچه څو وک څه شی له چا غواړی ارزان
حقیقت کښی څو رځوی ځان په احسان
گران ارزان دی ارزان گران دی که څوک پوه شی
په اصلی قمر و قمیت باندي د ځان

څو وک چه له عشقه ناقرار نه وي
په پوه په معنی د انتظار نه وي
غم راوینس کړی او پوه کړی نه وی
عقل یې بینا زړه یې بیدار نه وي

خوندي نه وی چه ژوند محض دانایي شی
بی معنی شی که یوازې عیاشی شي

کم و کیف خوند او معنی جلال جمال
چه په ژوند کښی شي پیدا ژوند انسانی شي

که می ژوند وي د زندان تورو کوتو کښی
که تک تورشم د سکرو په معدونو کښی
که می سترگی شي رندې يم په تورتم کښی
بیا هم غواړم د حیات اوبه تیارو کښی

زړه شي خوښ چه سترگی وگوری بنکلاته
چه زړه ښه شي نوخوله جوړه شي خداتنه
خور اواز د غور له لاری راځي زړه ته
داحال مه وایه کانه او نابینا ته

بی ستره شولې بنځی او جوڼه

هم رشوتونه هم شهوتونه

بنکلا بی ستره مینه بی ستره

محکوم په ستر نرنر فکرونه

بزرگی خونیک عمل زهد تقواده

هسي نه چه په نژاد نسب بناده

اوس چه چانسب نژاد پــــوړی تړلی
نژادی توپیر ئی بڼه ســــمه معناده

لغمانی

نه دی بد تمام غــــلجي يا دراني
يا ازبک ياهــــزاره يا ترکمــــنی
نه ټول بڼه دی نه ټول بــــد دي ولسونه
دي قــــانون نه مستثنی دي لغماني

شخصي نظام چا ته ډير څه ورکوی
چاته خپل حق هم پوره نه ورکوی
کله د چا مخ بڼکــــوي پــــه مينه
کله بيا گوره سوک په خــــوله ورکوي

هــــرزردارگــــوره دزرومالک نه دي
لکه هرپه سلوک پوه چه سالک نه دي

د دنيا طالب که هرڅومره فقير وي
فقير نه دي د سرو سپينو تارک نه دي

شخص که هرڅوک وي د خوورځو حاکم وي
د ده ظلم وي څو ورځي که ظالم وي
خدای دي نکړی جامعه په ځان ظالمه
چــه دا ظالم هم قايم وي هم دايم وي

دي ملي فرهنگ اساس د مليت
هم ملي ثروت دی هم ملي قدرت
شعري پانگي دی ((الفت)) ډير سهيم کړی
په دولت کبني د کلتور او ثقافت

د يوه خوله سپی د بل سپی د درو
وی بيباکه خوله د سیکو زورورو
پوچه سپکه سپی خوله هیچا ماته نکړه
ماتوي خلک ډکي خولي له مرغلو

تقاضا د جگ اوتیبت نه وی یوشان

راشه! وگوره باغبان او یالیزوان

یو تیت بوئی ته میوی یسی تیتیری

بل جگ بناخ ته دمیوی لوروی خان

مچ که پاس د چا په سر خای ولری

که په لوی دسترخان خوری شکرتری

که دگل په یانه ناست وی گلخانه کبئی

بیا هم نشی پرینودی مردار خوری

که ماشوم لاس کبئی نانزکه گد وی

لویان هم ماشوم په لاس کبئی لوبوی

په ولس کری حاکم لوبی په ده بل خوک

سیاست رانه نانزکی جوری

دکارپوهه خوهم وینه هم بیناوی

شله نه وی له عمل سره اشناوی

سره نه وي جاذبه لري د ميني
ورسره اخلاقي تومنه د تقواوي

حب او بغض دوه قوتونه دي انسان کبني
که يوه نه وي بل هم نه وي جهان کبني
هر يوه نه پخپل خاي کبني اخله کار
پام کوه! چه يوه مرنکري په خان کبني

که په ظالم خوک بلوسيدلي نشي
د مظلومانو دوست کيدلي نشي
د خدای د پاره دبنمني ده دوستي
خودا دوستي هر خوک کولي نشي

اي فکرونو دماغونو کبني بنديانو
په عمری قيد مقيد و محکومانو
رحم نه دی بي رحمی ده که بدل شي
د مرگ حکم په عمری قيد د قيديانو

د بلو پروازونه وی گلزار ته

دزاغــــــــــــانو پروازونه وي مردار ته
ز اغ مشهوريه هوبنباري دي بلبل نه دي
پت په غورکښي دا حال ووايه هوبنبار ته

عناد په زړه کښي توره لاس کښي کبر سرکښي لري
ډير عــــــــــــذابونه ډير و خلکو ته نظر کښي لري
پتي عــــــــــــقدي د ظالم تريوتندي کښي غوټه ښکاري
خوله يي هم سپي ده اوخوړي سپي په درکښي لري

پوشان نه دي نصيبونه قسمتونه

کاتبانو د ازل کړي فــــــــــــرقونه

چا بانگونه دي پک کړي په ډالرو

چا پخــــــــــــلو خد متونو تاريخونه

د يوه آسوده ژوند کښي شرم و عاروي

د بل خوار او ساده ژوند کښي افتخاروي

فضیلت اوتقوی نه وی ډیر ثروت کښی

ډیر مالدارسری به ډیر لږ ایمانداروی

یوظریف نقل د هر مجلس و

په لطیفوئی خوښ داوولس و

غلام نبی و خای یی چارباغ و

غنی معنی کښی مادی مفلس و

غلام نبی د لغمان د چارباغ د قرغیو
د ماهیگیرانو د کلی د خخه وو او دا
یوه درباری توکی وو
د شاهی کورنی سردار هاشم خان او

اوس خاورو لاندی چه نه غریزی

تولـو هیرکری هیخ نه یادیری

غایب نظر نه غیب شی عالم کښی

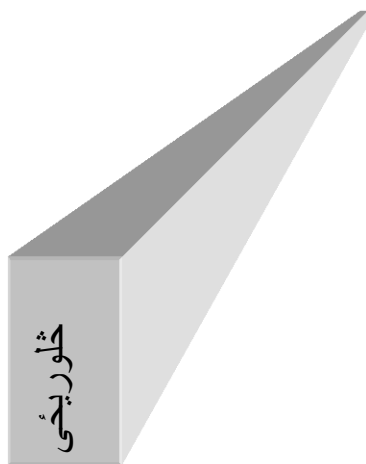
خلک د خلکو ژر ژر هـیریری

چا راوړی خان سره ده بیـنایی

چا پخپل مخکښی د حسن رنایی

چا دبنکلو بنایسته سترگو دپاره

رانجه راوړه چا د سترگو سلائی

د هغه به مادي ژوند ډير خوارو زاروي
چه يوازي له معنی سره ئي کاروي
د مادي اود معنی مقابله ده
چه هر يو شي ډير غالب هغه بل خوار شي

هيواد ته مخه چه طوفان شي

بنارونه كلي کورونه وړان شي

سره شي يه وينو ډير ميدانونه

يوه سړی نه جوړ قهرمان شي

چه تياره راشي ډيوه رڼا شي
ډيوه مړه کيړی چه شپه سباشي
د ډيوې ژوند دی تورو تيارو کښی
مهوريان شپه کښی ر عنازيباشي

دلته هلته لفظ بدليري اوور کيړی

معاني په هيوادو کښی نه بدليري

معنی روح ده لفظ جسد دي د معنی
لفظ مرکبیری معنی بل لفظ ته نقلیری

که مادي ژوند چا بدل کر په معنا
په وهیدلی په معنی دي د بقا
خودارکار کله شي هغه څوک کولی
چه راغلی وي مهمل اوبیمعنا

په احتیاط احتیاط په لاره نابیناځي
روند بی لاری نشی تلی که ځي بیناځي
پلي خلک وینی لوری او ژوری
بدایان نه وینی زمکه په هوا ځي

یوڅه اصول دي ژوندانه ته ضرور
خوچه ژوند نشي داصولومزدور
ایدیولوژی بنه ده د ژوند خدمت کبني
نه چه ژوندون ته شي بادار یا تربور

عقاید که مذهبي که سیاسي وي

چـه اساس يـې محبت بشردوستی وي
په هرئزم کښی چه وي تري به خايرم
په دې شرط چه تش نوم نه وي حقیقی وي

سیاست موچه سرونه لـــــــوروي
مناري موله سرونو جـــــــوروي
سربازي کړی مقدسه مرگ ژوندبولي
سروهي سرلـــــــوروي سرته رسوي

د دين باب کښي روحانی نه دي مادي دي
سیاست کښی د ملي روح منادي دي
د ملی روحي څومره کړی ســـــــتاینه
خـــــــود دين روحي سره عنادی دي

لـــــــیونی یونس خنخیر کښی وترلی

مورپه کور کښی زولنو کښی وساتلی
نن په مرگ له زولنوڅخه آزادشو
آزادی ته خوښی نه دي رسیدلی

ملاووي لیونی مرفوع قلم دي
گنهار اومسول نه دي څه یې غم دي
چا ونه وي چه په داسې بي گناه نو
ولی شوي دومره ظلم اوستم دي

احترام د سرتاج نه د مغزو
لوی توهین دي حقیقت کښی د سرو
قیمتي گوهر په غور کښی د خوبانو
بهانه ده د دولت د اوریدلو

یوه چاغ رنخورتو وویل ډاکتر
دومره ډیره چاغي خوري د سړی سر

نورڅه مه خوره بس له دى غوښي دځان خوره

چاغ بدن دي قوی زړه لره خنجر

کار له فـکره کار نه شي پيدا

گڼه چـرگه او هگي هغه او دا

فکر کار دي او کار دي مجسم فکر

يووبوله ابتداء بـل انتها

سياست جاه و جلال دي د روزگار

د ژوندو سابه په مالگه کړی سرکار

خوکه مالگه پيره زياته شی ياکمه

بيا ژوندون لره مرض شی د فشار

که مزدور خان شي او خان مزدور

مجبور جابر شي جابر مجبور

ظالم بـليری خونه ورکيري

نه حـاصليري اصلي منظور

په نامه باندي چنگيز وي که تـيمور

رنگ ئي سپين وي که تک تورو ي اوکه سور
رنگ دی ورک شي نوم دي ورک شي د ظالم
زمهرير غوندي وي يخ که سورتور

سره وسپنه په سره اورکښي پولاد شي
سره زر اور کښي شي زيورقدي زياد شي
هر رڼي دابراهيم مقام نه مومي
دنمرو د اور کښي حاصل ډير لوی مراد شي

حسد زړه کښي دي حاسد لره سقر
جنت دي مينه ناک زړه اوښه نظر
د هرچا جنت دوزخ د هغه زړه کښي
غلماڼ حوري، مارلرم يي خير شر

ژوندي کييري آزادي چه مرشي ډار
ډارزندان دآزادي هم ئي مزار

د سردار چه زړه کښي وي آزادي نه وي
نظر فـکر احساس هر څه وي مهار

وايي مـــــه کوه خبرې کوه کار
بي خـــــبرو کار په کار دی د بادار
دخړکار اود خره فرق به نوڅه وي
که خړکار لکه خر کار کړی نه گفتار

کړی قدر تونه حماقـــــتونه
عيبونه ئي بولی خلک هنرونه
چه قدر تونه مخ په زوال شی
هنر ئی هم بيا گڼي عیبونه

بنکلیتوپ که وي مینې بی معنا
د ویر ده د مینې نه ده مړه لیلی
مبتذله اونایاکه بنکلا هیڅ ده
د لولی د بنکلا شرم وي بها

وايي: زینةالمان بالمكنين

ییه ویونکی یی ووايه !آفرین
که تشناب هرخومره بنکلی وی جورشوی
مجبورت دی ورته بیایي نه تزئین

که خبری وی د دروغونغاره
لفاظی کبني دیره لوره مناره
ترینه بنه ده یوپه سله یوپه زره
د صادق گونگی د گوتی اشاره

په عادی حال کبني عادی غوندي انسان یم
د ژون د چاروکبني له پیرونه نادان یم
په بل حال کبني خوک زما په خوله خه وایی
چیه بیازه پخپله هم ورته حیران یم

دعشق توردی د عاشق د سترگوتور
سربلند شي چه په عشق کبني شي سرتور
په مذهب د سولوو پتنگانو
د طوبی سیوری نه بنه دی د عشق اور

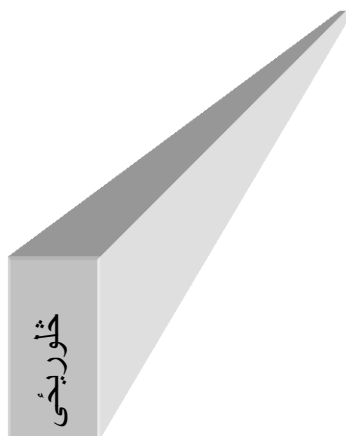
سیاست زورته زیب زینت ورکوی

قانونی رنگ د عدالت ورکوي
لــه شخصیت نه حیثیت اخلي
بی شخصیت ته حیثیت ورکوي

بی طلبه مطلب کله وي جالب
په طالب شي يو مطلوب اوبل طالب
دطلب هڅه کښی پت دي د عشق راز
په هجران کښي پتوی خان مطالب

ژبه په وینا ژوندی ده سترگی په نظر
کارخانه په کار او آژنــسونه په خبر
زړه ژوندی په مینه سرژوندی په فکر باندی
ژوند د نظر فـکر وینا مینې په هنر

وایی چه خبرې لــه خبرو پیدا کیری
فکر په وینا کښی زر غونډیری او غونډیری
څوک چه د خبرونسل قطع په سکون کری
وژنی معنی فکر د فرهنگ کور خرابیری

وايي چه خبر و پيدا کيږي
فکر په خبر و کښي کړي وده اولو پيري
نه واي که خبري هيڅ به نه و په دنيا کښي
هر څوک د خبرو په قيمت کله پوهيږي

که پيداشي

که پيداشي محبوبه بنکلی طنزه
په احسان او حسن دواړو کښي ممتازه
ميانه ناکه حياناکه لمن پاکه
زړه ساتونکي عشق پالونکي ښه همرازه
نه مغروره په جمال نه کبرجنه
نه د حسن سوداگر نه چلبازه
په عرفان باندی مينه دل آگاهه
د نظريه ژبه پوهه بی آوازه
چه می زړه په یونظر لمبه لمبه کړي
او آگاه می کړي د عشق له سوز و سازه
چه شبي ماته لکه شمع دل افروزه

لله دنيا او مافيا مي کړي بي نيازه
بنکلی شعر کبني به بنکلی مقام ورکړم
تری به جوړه موسیقي شي دنوازه
د صورت بنکلابه شي معنوی حسن
حق یقي عشق به پیدا شي له مجازه

په داسې حال کبني

چه زور حاکم وي ظالم وی مشاور
وکیل جوړوی یا وکیل د جابر
حقوق دانان وي نوکران دخان
قاضي فاسد مفتی فاسق او فاجر
جوړگه د صلح وی خانان ملکان
هریو له بل نه غلطي کبني ماهر
شاهد کذاب وی مصدق یي خاین
د حق لیدو ته روند ، قدرت ته ناظر
رشوت رایج وی واسطه نواژه
کوی ډیر کار د چا لحاظ او خاطر
مسواوات نه وي،وي تبعض امتیاز
حق ته نظر وی بیخي شاز او نادر

دعوه وی مینځ کنبی د فقیر او غنی
یو ډیر غریب بل د الماسو تاجر
یو د قاضی په وره کنبی څوک نه پریردی
د بل په وره کنبی قاضی هروخت حاضر
یو له نظره د هر چال ویدلی
د بل ساقی ستایی غزل کنبی شاعر
یو خوا خیرن زاړه شکیدلی کالی
بل وی اغوستی لباسونه فاخر
په داسی حال کنبی عدالت غوښتنه
د حماقت خو هم یو حد وی آخر

بڼه

پوهیری! بڼه څو کده؟ ضامنه د بقاده
د بڼی په وجود کنبی ماشوم میندلی ساده
ملگری د ژوندانه ده منبع د ژوند او روح ده
(القاهالی مریم) د خدای حقه وینا ده
ژوندون یی د عالم ژوند د مور د ژوندانه ده
هم مور د مسیحا ده هم خپله مسیحا ده
بنکلا د دې صورت کنبی پیدا کړه ډیر رنگونه

هم يو رنگ اوبله رنگ کښي د خپل مجنون ليلاد ده
آدم نه تـــــــر دې دمه هر چا ده خوښه کړي
د هـــــــر نظر منظوره د هر زړه تمنا ده
چـــــــا دلته پيدا کړي څوک ځي پسي جنت ته
بـــــــا ايست د جنت حوره بل څوک نه ده همدا ده
دنيا ته چـــــــه راغلي اول بابا آدم دي
په څـــــــنگ کښي ئي ولاړه زمونږ بي بي حواده
مـــــــگري د سفر شوه ساره دابراهيم(ص)
بنايسته ماريه ځـــــــانته بللي زمونږ مصطفى ده
د حسن په قصه کـــــــښي د عشق په افسانه کښي
مـــــــشهوره په عالم کښي د مصر ذليخا ده
فـــــــرهاد ته ده شيرنه له هر چانه رنگينه
وامـــــــق ته ډيره ښکلي له هر چانه عذرا ده
آدم ته درخـــــــاني ده موسي ته گلکمي
د فتح خـــــــان د پاره چه هر څه ده رابيا ده
په سردي د غم پـــــــيټي سريه! که ډېر دروندوي
چه ورک دي کړي غمونه د سرو شونډوميکا ده
توبنه ده د خـــــــوښيو د راز راز رنگينو
د ژوند هره صحنه کښي دي د مـــــــخ رڼا ده
سوفيا، تاپلر هـــــــنر کښي عرفان کښي رابعه ده

په جنگ کښې د مینو خوملاله بی همتا ده
کوتره شوه د صلح سکندرته رخشانه
د حسن ملکه خود زړه جهان کښې دا ده
کولی شی چه خوږ کړی یا تریخ کاندې ژوندون
هم ډیر لطیف نسیم دی هم طوفانی هوا ده
کری سپک داوړو پیتی سپره شی په اوږو
د عیش آرام بس تردی باعث د نارامتیا ده
سبا تیکری کښی په بیگاه بله ډیوه ده
د ورځې مروره د شپی بڼه ده پخلا ده
اختر کری د قربانیو او غواری قربانی
وصال یی کله کله د سر اومال بها ده
د خو کری درد سره یی د خوی زیری ملگرو
یا درنگ ساعت ته ویردی یا ډکه خوله خدا ده
په غیر کښی یی ماشوم خوښ هم پلارد ماشومانو
اولاد ته مربی ده پلرته مربا ده

دلبر او ستمگر

عناد په زړه کښی توره لاس کښی کبر سر کښی لري
 کبر جن کله رحم زړه کښی زړه ځيگر کښی لري
 شکنجو د ځورولو رنځو لوکار کښی
 ډير عذابونه ډيرو خلکو ته نظر کښی لري
 پټي عقدي د ظالم تريوتندي کښی غوټه ښکاری
 خو له یی سپی ده خروړی سپی په در کښی لري
 زورد دنیا که د ښکلاوي په هر رنگ کښی چه وي
 کبر، غرور په ستمگر اوبه په دلبر کښی لري
 ښکلی لري دولت د حسن سرمایه د غرور
 ظلم و ستم و سله په کور دتوانگر کښی لري
 زلفی ماران که د لبران لري مینو لره
 تورمار د مارد زهرو آب تیره خنجر کښی لري
 که د چا زړه دلبر وي وري او دلبر سره وی
 نشته پروا که د لبر با دلبر په بر کښی لري
 سیاستونه ضد په ضد کښی پتوی هر کله
 ظلمت د ظلم، د احسان عدل په لمر کښی لري
 د دق بیانوس د وخت زاړه ار تجاعي فکرونه

نو وځلموته په لباس د منـــــــــــــــــور کښی لري

په غلا غلا کتل

پخواد زلفو په تیـــــــــــــــــارو کښی مینی غلا کوله
له پلوانــــــــــــــــــــــدي بڼکلایته تجلا کوله
د گل په شـــــــــــــــــان و غلي غلي مسیداد بڼکلو
پیغلو په شـــــــــــــــــونډو کښی نری غونډی خنداکوله
مابه په غلاغلا کـــــــــــــــــتل تاته تابه بڼکته کتل
خدای دي خـــــــــــــــــیردرکړی چه ماغلاوتا حیا کوله
راته دی ځکه نه کـــــــــــــــــتل چه درته سم وگورم
نظرد خـــــــــــــــــپل منظور په باب خدایرو بلا کوله
که دی کـــــــــــــــــتلی راته مادرته کتلی نشوه
اعتنا نه کـــــــــــــــــولو کښی دی اعتنا کوله
د زړه درزاردې راته حال ستا د زړه ډپر بڼه وایه
د حال په ژبه دي لـــــــــــــــــه ما سره نجوا کوله
په خولی د ست د سپینی خولی که دراته نه کولو
دا سلا ماته ستا د سرو شـــــــــــــــــونډو مسکا کولو

په حرکاتو سکــــــــــــــــــ ناتو دي ډير بڼه پوهيدم
 آفرين ما ته چه يئــــــــــــــــــ خه بڼه معنا کوله
 مادرتـــــــــــــــــ سترگو کښې خای درکرتا په زړه کښې راگر
 خــــــــــــــــــ و په ظاهر به مو وضع ناأشنا کوله
 د شعر بيت کښې مې وصال د عشق او حسن وموند
 ((الفه)) هــــــــــــــــــ نر نه بس همدغه تمنا کوله

د مینې او بڼکلا نجوی

چه تور اور بل په ســــــــــــــــــ پین مخ ووینم غزل جوړم
 بل کارمې نشــــــــــــــــــ ته شهلا سترگو ته کجل جوړم
 بکره معنی بڼکلی کــــــــــــــــــومه د هنر په سینگار
 د ذوق لــــــــــــــــــ لی ته د بڼکلا و تاج محل جوړم
 توري تــــــــــــــــــ یارې چه ورکی گرم د حقیقت له مخې
 له عشــــــــــــــــــ قه اور اخلم له خانه روي مشعل جوړم
 چه افسانه شمه په عــــــــــــــــــ شق کښې زمانوته یادگار
 لکه مجنون خا ن نه د عــــــــــــــــــ شق ضرب المثل جوړم
 چه د چا خیال خاطر کــــــــــــــــــ ښی هیڅکله ونه گرزمه
 چه په درشل کښې دی شم خاوری خا ن نه شل جوړم
 وصال دي نه غواړم پــــــــــــــــــ ت نه درخم په تور شپه کښې
 د عــــــــــــــــــ شق په کار کښې زه له خانه کله غل جوړم

که زه دې خیال کښی نه یم ته خوزماخیال کښی یی تل
 هـــــــره شیبه دې خط و خال څنی اوربل جوړم
 چـــــــه نظرونه پکښی بند شي له نظره نشي
 لوگی کـــــــوم درته ځان زلفې دې ولول جوړم
 دسترگو تـــــــوربه دې شم زه که دې زما په سترگو
 خپل جمال ولید چه یی څـــــــومره مجلل جوړم
 چه پکښی مینه او ښکلا فکر او خیال کړی نجوی
 د ((الفت)) بیت کښی د معنی رنگین محفل جوړم

د ژوند مرثیه

نشاط مړ شو په وجود کښی آرزومره شوه
 دا زما وجـــــــود د مړو هديره شوه
 لکه وچـــــــه خاده یم په قبر باندي
 اوجـــــــنده می د لوخ تن لنډه جامه شوه
 نه بلبل شـــــــته اونه گل د ژوند په باغ کښی
 خزان وچ کړم ورک مې سیوری او میوه شوه
 که داژوندوي او مـــــــرگ نه وي مرگه راشه
 د ژوندون خـــــــواوس په ما باندي سره شوه
 ماد خـــــــپل اوسنی ژوند تصویرایستلو
 خو د ژوند نغمه د خوارژوند مرثیه شوه

څنگه و مه څنگه شومه؟ خبر نه يم

چه د چاله غاړې دغه مظلومه شوه

زړه او ضمير

په سرسترگو دي امير	زما زړه زما ضمير
که سندر ده که وير	څه چه وائي هغه وایم
د لپسند او د لپذير	غوړاوسترگې وینی اوري
که محسن يم که شرير	هر څه کړم دزړه په خوبنه
تک سپين مخ بدرمنير	بنکلوي راباندې زړه
سپينه ريره د فقير	بل وخت بيا راباندې بنکل گری

زر

هيولئ د خير و شر	هر صورت قبلوي زر
حسن ته بنایسته زيور	خولي ته خوندشي غورته ساز
هم عينکی د نظر	د شهلا سترگو رانجه
عقل فکر دی د سر	د مستيو سرمايه ده
کله عيب کله هنر	هم شراب شي هم کتاب
چه هم سپر دی هم خنجر	بلا دفع کړی بلا ده

چاته شهـد چاته زهر	هم جنت دی هم سقر
د شاهانو د سر تاج	خوار غریب لره شی خر
د صوفي پاک جاي نماز	د لولی نا پاک بستر
زرق و برق د فحاشی	د حیا د سر خادر
هم مسجد هم میخانه	پری بنایسته غم واختر

د ژوند د ستور

د ژوندون دود د ستور	کله خوې او کله لور
ظلم جبر، انصاف عدل	خیر غوښتنه کله چور
که واده ئی دی که غم دی	د خاروو په وینو سور
په مذهب د جبر هر څوک	پیدا شویدی مجبور
گوډ تیمور کله منلي	گوډ غذرونه د معذور
ما توي غرور د نورو	څوک چه ډیرلری غرور
د بدرنگی په نظر کښی	بڼه مخونه وی منفور
د نظر محوه کول وي	د رانده ظلم منظور
په ژرا د خلکو خاندی	په غموئې وي مسرور
زړه بې هغه وخت یخیری	چه جهان کری سورتور
ده مـرښت د استعمار	عالمي لوره ضرور
کوم پرهار چه نه جوړیری	تری جوړ زخم د ناسور

د حق ژوند دي حقيقت کښی
مرگ او مړينه د منصور
تر بگني راژوندی کيږی
په وژولو د تر بور
چه يو کلي په مرگ وران شی
گورستان يې شی معمور
د يوه مرگ د بل ژوند دي
د طبيب ژوند په رنخور

د عشق جنون

د خوشحاليو روڼ سباوون
تورو تيارو کښی د غم شبخون
تحولونو د زمان
گردش د ستورو دورد گردون
د زورو جـاه و جلال
مال منال د فرعون قارون
دم اودعا د پير و فقير
قهر او مهر د هـمايون
نصیحتونو د حکـيمانو
عقل او فکر د افـلاطون
په ما ونـکړ هغه اثر
چه په زړه وکړد عشق جنون
کرمه له هر څه زه بي نياز

زړه کښې سازونو د ارغنون
گنج دولت می په خرابو کښې
وموند چه عشق کړم خراب زبون
هنر دشعرا راعطا کړ
گلگون رخسار په ، پیر جگر خون
د شعرتورو کښې وینم گورم
د سترگو تور د، مجنون
د سترگو تور د، لیلی مجنون
بصارت شولوبصیرت زړه کښې
د سترگو نور دي دزړه مضمون
په اکسیرباندې د محبت
د مهر ویانو په یو افسون
زه بیخی بل شوم بل می جهان شو
بدل می یون شوبدل می تون
ظاهري نه دي جسماني نه دی
خوک لیدی نشی زما بدلون
زه هغه نه یم اوس چه پخوا وم
دي زما کله زما پرون
ما ولید بل چا لیدی نه دي
له خپله خانه د خان بیلتون

((الفت)) موندلی فیض له الفته

بنه ده چـه نه دي د چا مرهون

حسن او نظر

حسن دي که ډیره تجلی لري

روند د مهرويانو څه پروالري

چيرته چا ليدلی اوريدلی دي

داچه بنکلی نـازپه نابينا لري

نشته شکلـيتوب که بينائی نه وي

سترگي دي چه وائی يار بنکلا لري

تورتیکری دي تورزما د سترگودي

ځکه زما سـترگو کـبني رنا لري

سترگو کبني دي ځای دی که هرځای کی یی

سترگي تور د سترگو کبني لیلی لري

وائی سـترگي ډير څه په کتلو کبني

غور یی ناوري زرنو کبني غوغا لري

نه ده بي ادبه د ليمو ژبه

سترگی خـوله سترگو نه حيا لري

حسن او نظر په شهلا سترگو کبني

بل ائـــــــر بل کیف بله ادا لري
 کله وي بنایست په روندوسترگو کښی
 حسن خــــای نظر کښی د بینا لري
 مینه د بــــکلا ، بڼکلا د مینې ژوند
 بی نظره حــــسن خه معنا لري
 یو که نه وي بل یې کله تمنا لری
 خیر دي که دي حسن له نظره شوه
 بی نظره حسن خــــه معنا لري
 مه پتوه ستــــرگی زما سترگونه
 سترگی پــــتول خومره گناه لري
 ژوند غړوي سترگی پتوی یې مرگ
 وگوره! ژوندون خــــه تقا ضا لري

اولوالابصار

عارفان د زړه په سترگو گوری یار
 د ســــترگو باندي پیژنی اغیار
 حایل نه دي هیخ حجاب د زړه د سترگو
 نه یې مخه تــــیاره نیسي نه غبار
 لمر تري نــــشي پتولی توري ويخي

نه حاجب گزى مانع او نه حصار
 صاحبان د زړه، د زړه په غوږو او وري
 آوازونه د سکوت او د پندار
 چه ولاړوي توله شپه قايم الليل
 ورته يو وي د دنيا ليل و نهار
 د حال ژبه وائي حال د صاحب د حال ته
 په دې ژبه پوهيږي اولوالابصار
 په رښتيا چه بيچار شوي له غفلته
 مرگ هم نه ويده کوي هغه بيدار
 زړه ازار د صاحب بدل شي چه زيارت ته
 کله ور شي دل ازارم ———— مردم ازار
 چه مالک د خپل ژوندون وي مرگ يې نشته
 مري هغه چه يې ژوندون وي مسرتعار
 فريض رسان او الهام بخش دي د ژونديو
 گازرگاه کښی د هرات د پير مزار
 د پير نقشونه محوه شوي محوه نشو
 په افکارو کښی د ده نقش و نگار
 صورت سينگار لږ وخت بيا زایل شی
 زوال نلری معنی په روح سينگار
 الٰهي نمانه يې دردي بي نظيره
 په نظر کښی په غوږو کښی د روزگار

سل ميدانه د عـرفان يې دى وهلي
چالـيدلى دي بل داسې شهوار
تش د قال خاونـدا خونه و د حال هم و
دير يې حاله كړه په حال د ده كـفتار
د دين لاره شوله هـر لور ته ازاده
چـه ملگرى يې د لاري شوه انصار
د قـدم نقش يې د دين لاره كـښى اوس هم
راته بـښي گازرگه اوپـاي منار
شهداء الصالحين دي د دين ستـوري
او تميم انصار پـكښي شمـس النهار
د عرفان لـومړى قدم هغه قدم دي
چه دنيا كـړى پـبنولاندي نفس مهار
اخلاص دي رهـبر د لاري د عارف
د دنيا تـوبنه تـري ورکه كاندي لار
چه خوب پـريردى غـفلت پـريردى راحت پـريردى
باطنى احـساس شعور يې شى بيدار
طـريقه د صـوفي لار د خاروونه ده
نه د لاره د مـوتـر او تيز رفتار
ده د فـكر، ذكر، زړه او نظر لاره
غواړى صـبر، قربانى، جهـد وايتار

خوچـــــــــــــــــه نکړی غرور کبر پینو لاندې
ترمطـــــــــــــــــه ابه نه رسیری کلانکار
له فطرته ســـــــــــــــــالک راغي وارسته
آزاد قـــــــــــــــــید نه د درهم اود د ینار
حرازاد دې څـــــــــــــــــوک چه وی ازاد منشه
چه یې نور آرازدي وه دې احـــــــــــــــــرار
د صوفي سترگی مـــــــــــــــــړې زړه یې مور دی
که هرڅـــــــــــــــــومره وي په نس وړی نهار
مالگه نه څـــــــــــــــــکي د چا نمخورن دې
زړه غـــــــــــــــــني او مستغنی نفس یې ډیر خوار
ژوند یې نـــــــــــــــــه دي د هـــــــــــــــــوا او د هوس
بی هـــــــــــــــــوا وي د عـــــــــــــــــارف دار و دیار
زړه یې پاک طنیت یې پاک نظریی پاک دی
په غسلونـــــــــــــــــه د توبو او استغفار
له عیشونوله خـــــــــــــــــوندونو یې زړه مور دی
غبطه نخوري کـــــــــــــــــه هر څه خوري دنیا دار
یو خورلو بل خـــــــــــــــــورولونه خوند اخلي
نه خورلونه خـــــــــــــــــوند اخلی روزه دار
د عارف خوند ونه نـــــــــــــــــه نور د نورو نو رد دي
د نیکی په مـــــــــــــــــزه پوه دی نیکو کار

هغه خوند چه لــــري جام د شهادت
 بی شهیده خـــــــوک تری نشو خبردار
 هره خوله کله ده جـــــــوره هریو خوند ته
 اخلی خوند فـــــــداکاری نه فدا کار
 د عارف زړه کښی یوازی د خدای پاروی
 شرک یې بولی که یی زړه کښی وي بل پار
 بی له خدایه چـــــــاته سر تیتوی کله
 که یی سر له تنه غـــــــوڅ کړی اقتدار
 ادهم سر د دولت تـــــــاج ته بنکته نکړ
 چه یی سرئی کښی خـــــــیال پیدا شو د دلدار
 بی زواله پـــــــادشاهی کاندی فقیر
 حقیقی فـــــــقیر ته تیت سر د تاجدار
 د محمود باغ سپیره ډاگ شوغزني وران شو
 حدیقه د سنـــــــن آیی هزار بهار
 بلخ وران شوي نه یی جاه نه یی جلال شته
 مولانا جـــــــلال الدین دی گوهر بار
 لاتر اوسه یی د نـــــــی اواز غوروکښی
 وایی زرنو ته د عـــــــشق خفی اسرار
 د هرات زاره اثار په ورکـــــــیدو دي
 د خواجه انـــــــصار اثار دی فیض آثار

هیروی زمانه ډیر خـــــــــــــــــ لگ له خلکو
هیروی نشي هـــــــــــــــــ یری د ده یادگار
نه ورکیری نه یې خـــــــــــــــــ وک شی ورکولی
باقیات الصـــــــــــــــــ الحات رانه افکار

خبرنه و

یوه بل نـــــــــــــــــ په ډیر لیازاوامتنان
خه شی واخيـــــــــــــــــ ست له اصلی نرخه ارزان
خریدار لـــــــــــــــــ حده زیات و ډیر خوشحاله
ډیر یې مانـــــــــــــــــ په سر ، سترگو احسان
ویلې تل به وي ســـــــــــــــــ رگو کښی نیکی ستا
ستا نیکی به هـــــــــــــــــ یره نکړم په هیڅ شان
بل چا ووي خرڅـــــــــــــــــ وونکی ته چه ولي
تا په دي سودا کښي ومـــــــــــــــــ انه تاوان
ددنيا سودا خـــــــــــــــــ وده د سود دپاره
کوي گټه پکښی هـــــــــــــــــ ر وخت هوبنیاران
چه یې گران واخلي او خرڅ يي کړی ارزانه
هر سړی پرې کـــــــــــــــــ وي حکم د نادان
په حُواب کښي ورتـــــــــــــــــ ه ووي خرڅوونکی

مشکل کار دی پــــیژندل د سود و زیان
گټه ماکړې هــــغــــه دي غولیدلی
نه ویني ته هغه ســــود چه وي پنهان
ما په لر غــــوندي تاوان چه ته یې ویني
پیر ارزانه دي اخیــــستی یوانسان
د هغه گمان و دا چه یــــو څه اخلي
خبر نه و، چه په ماخیــــرڅوی ځان

اقتدار

چه یې ځان د خلکــــو کړ علمبردار
چه یې نه و لامــــوندلی اقتــــدار
چه له قهره آمریــــت ته ریردیده
چه یې لارې توکــــولی په دربار
چه نظام یې دهــــرڅه مسؤل باله
چه دینمن یې د اولــــس گانه سرکار
چه یې نه وه د بنمــــینی آشتی پذیره
چه یې هر حکــــومت وبالله غدار
چه راته یې تمــــلق د درباریانو
چه دیو تن ټولــــواکی ته و په قار

چه غليم و د بــــــــــــــــــــاردار او بادارۍ
چه ئېي خلکوته نه غــــــــــــــــــــونبتلو خدمتگار
چه قدرت ور غــــــــــــــــــــی لاس ته اوکاردارشو
چه چوکۍ داقــــــــــــــــــــتدار ورکړه روزگار
چه حاکم شو چه رڼــــــــــــــــــــس شو چه وزیر شو
ځان ئېي ورک کړ خلک ئېي هیر کړه په يو وار
چه ئېي لاس نه رســــــــــــــــــــيده آلتروه و
چه لاس برشو آــــــــــــــــــــو ډير شو مزه دار
چه دربار په مینه مینه غــــــــــــــــــــير کبني ونيو
دربارۍ شــــــــــــــــــــو او مداح شو د دربار
چه رڼا ورځ د ســــــــــــــــــــر کارۍ شپه گڼله
بيا يې توری شــــــــــــــــــــپې ته وي نصف النهار
کلیمه د وــــــــــــــــــــده يې ورته ووي
لاشريك له ويــــــــــــــــــــنا شوله د يار
چه صاحب شــــــــــــــــــــو د دربار، دربار رڼونکی
کړه ئېي هر څــــــــــــــــــــه د دربار له سره ځار
چه ئېي خوند ولــــــــــــــــــــيد د مدح ، تملق ډير
شودا خوند ورته څــــــــــــــــــــوندونو کبني سردار
چه امر شو او هر څه پيس شوه په لاس کبني
چه ئېي واوریده صفت څــــــــــــــــــــپل پ بار بار

خیال یی بل شو حال یی بل شوسری بل شو
خدمتگار یی هم د خـ لکو شو بادار
چه اصلی خیره د چـ ابئی هر چا ته
اقتدار دی قـ تدار دی اقتدار

مزدوری سترگی

سترگی یی نه وي زورور خان و
څوک یی نوکر و څوک مزدوران و
ار او محتاج و صاحب نظر ته
د امید لاس یی اوږدو نـ وکرته
یوازی نـ شو په لاره تللی
لاس په یی بل و لاس کښی نیولی
یو مزدور خاص و، د دې دپاره
چه خان به بیـ ای په سمه لاره
بینایی خـ رڅه په نابینا وه
ځکه یی دـ ره لږه بها وه
د سترگو حـ ق وړانده خوړلی

خومزدور نـــــــشو خپل حق ليدلی
اصلی ړوند دي و خـــــــو خبرنه و
په حقیقـــــــت کښی سترگو رنه و
چه نابیـــــــنا وي شعور، احساس
مـــــــزدور آله وي د بل د لاس
د خان رهبر وی د خـــــــان مزدور
داد خانۍ دي دود دستـــــــور
دمزدور سترگي شوی د خان واک کښی
بینایی راغـــــــله په استملاک کښی
د بـــــــل د پاره په کاریده له
بل ته یی لاره د تلو لـــــــیدله
په خان گرو شـــــــوی سترگی ارزانه
مزدوری ستـــــــرگی قربان له خانه

ملی قدرت

په رښتیا هغه ملت وي بختور
چه لری ملي نظام ملي رهبر
وي اصلي حاکمیت دخلکو لاس کښي
حکومت وي د ملي قدرت مظهر

جامه پخپله وي په خـان حاکمه
د عامه افسـکارووي قوي اثر
نه تبعيض نه امتـيازوي نه تيري
په حقوقـو کښی وي خلک برابر
د هرچا اعتماد وي په عدالت
قوانين وي له هر چا نه معتبر
آزادي ديمـوکراسي وي واقعي
خطر نه وي کـرامت ته د بشر
مخور مسـلط نه وي په نظام
اهليت اولياقت وي مخور
سراو مال وي په امان فکر او نظرهم
زورور چه پکښی نه وي پخپل سر

محمد (ص)

محمد بي اوره د خـدای هغه انوار وليده
چه خليل اورکښی وليـده موسى بي نارولیده
ليده ئی هرڅه چه اـلام الغيوب په نظر
د ده ليدل کله ستـرگو د اغيار وليده

په مدینه کــــــــــــــــــــــبني يې قيصر کسری سرنگون
 چه پ خــــــــــــــــندق کبني يې تاثیر خپل گذار وليده
 سترگی بــــــــــــــــينا شوي د رانده علم دده عرفان
 چه فیلسوف پري پوهــــــــــــــــیده عارف عيار وليده
 نوی مظلورته ئی پــــــــــــــــیداگر بيخی نوي نظر
 تيارو کبني ورک انسان د بــــــــــــــــل عالم اسرارولیده
 راغلي دنــــــــــــــــيا ته محمده! هم یتیم هم فقیر
 نه دي راحت ته عــــــــــــــــیش نه مهر دخپل پلارولیده
 په مصیبت کبني شوي پیدا په مشقت کبني شوي لوی
 د دنيا ژوند دي له خــــــــــــــــوارو زارولیده
 د مورله مــــــــــــــــيني شوي محروم هم د نيکه له ميني
 په ماشوم تــــــــــــــــوپ کبني دي غمونه په باربار وليده
 هر چه نه سخت دبنمن خــــــــــــــــپل تره ابولهب شو د ته
 پردی اوخپل دي خــــــــــــــــانته ټول څومره په قار وليده
 يوازي خــــــــــــــــدای ته پاتي شوي د خدای اسره اوته
 څوک دی بي خــــــــــــــــدايه ته حامي نه مددگار وليده
 نورټول دکفر په خــــــــــــــــوا يوته د اسلام په خوا
 يوازي نه وي خــــــــــــــــان سره دي کردگارولیده
 ستا دبنمنی جــــــــــــــــنگ او جکره ډير وخدایانوسره
 د جهان ســــــــــــــــترگو لمر سپورمی لیل ونهارولیده
 دخدای په مــــــــــــــــرسته سو یتیم يسير فقیر امی

د جهان ډير لـــــــوى انقلاب ته ځان تيار وليده
 نه بيوسى نه ډير قدرت تغير په تا كښى راوست
 استقامت دي هـــــــر وخت هر چا پايدار وليده
 دنيا بدله كـــــــر له تا دنيا بدل نكړي ته
 كه دي خـــــــو وښي و كاميابي كه دي ازار وليده
 ډير غنايم او ډيرى فـــــــتحى دي په برخه شولى
 ډير دي غنايان كړه خو خپل نفس دي مدام خوار وليده
 پخپل سرت يى ســـــــتا په شان ثابت قدم ونه موند
 كه زمانې هر څـــــــومره ډير ثابت سيار وليده
 د رياضت لوړې سخـــــــتې دي په ځان تيرى كړلى
 مزوچرچو عيشونو كله ستـــــــا در بار وليده
 تيارى دي وركې كړى د حق رڼا دي كړ له خپره
 د اسلامي عـــــــدالت لمر دار وديار وليده
 د ليوه ويره د پـــــــسه په زړه كښي پاتى نشوه
 چه يى ستم ظلم و حـــــــشت اوزور مهار وليده
 سرکشان واره پرېشـــــــان شوه فرعونان حيران
 چه مومـــــــنان يى اشدأعلى الكفار وليده
 لاري دي جـــــــوي قافلى او سالاران دي كرجور
 خلك دي حـــــــور كړه ډير بي لاري دي په لار وليده
 تا محمد! دايمان قـــــــوت جهان ته وښود

ستا په تعليم د خپل ايمان زور ايماندار وليده
د غلام خپولاندي غم رورد ابوجهل پايمال
په تعجب په خيالت سترگو د روزگار وليده
تا سرداري كړه خدمتگار د بشر د پاره
تاريخ بيابيا ستا د صديق ، عمر كردار وليده
هغسي عدل، مساوات چه تا دنيا ته راوړ
نظير يي بيا نه هيڅ نظر نه انتظار وليده
لوی انقلاب دي راپيدا كړ د انسان شعور كښی
په روح په ذهن، زړه نظر كښی موست اوليده
د لات حزن د ان الله معنا اطمنان
چه چاته ور كړه تا هغه بيا گله دار وليده
په نوي روح دي دازره دنيا كړه بيرته خوانه
د جهان كوندي بيا پوهان كښی ابتكار وليده
خپل كاردې خلاص كړ رسالت دي سرته ورساوه
مطمئن لاري چه اساس دي استوار وليده
هغه معمار وي چه نقشه دي جهان كړه بله
جهان بيا كله ستا په شانې بل معمار وليده
څوك چه لوی شوي په غمو مشقتونو كښی و
هم مونږي هم مو حكيم هم لوی سالار وليده

پا که مینه

دمومن په زره که مینه وی د الله اکبر
 د قارون په زره کي مینه ددنيا د سيم وزر
 په پاک زره کښي پاکه مینه په ناپاک زره کښي ناپاکه
 د غوډل په شانې زره ک مینه وي د گاو خر
 خفي شرک دي که خوگ پوهشې ددنيا مینه په زره کښي
 یوه مینه ستا ته زره ک مینه نوری مینی کره بهر
 د مین نظر هرکله وي پخ مینه لیلی باندي
 د پتنگ نظر په شمع نه په شمس نه په قمر
 شی له نورو بیگانه، لیلی مینی بیا فرزانه
 چه په عشق او محبت ک مینه مینی شي له خانه ناخبر
 حال ئی بل شی خیال بل شی نظر بل شی منظور بل شی
 بل سړی بل ع مینه کښي د یو چا په یو نظر
 د دنیا تورو تیارو کښي پتی سترگی ویده پروت وم
 د راحت م مینه پریښود چه می ولیده سحر
 له عالمه کناره شه به که وصال د محبوب غواري
 گڼه گونه کښي خوش مومې وصالونه د دلبر
 خوگ دنیا نکړي ط مینه د عقبی لیلی مه غواره
 بن په بنې ورځي کله د ش مینه پی چا لیدلی لمر

رسم رواج

د واده او خوښۍ کورکښی
مستی نجونې وې راغونډې
په سازونو کښی می نوشې
په کیفونو کښی مدهوشی
خنداگانی شولې مستې
آرزوگانی په نڅا شوي
جنتونه ور بنکاره شوه
دخیالونو په لیمو کښی
چه یوه پیغله و ډیری
نوری پیغلی هوسیری
شوق راویښ شې
ذوق راویښ شې
سا پیدا شې او میدوکښی
ناوی جوړه په شینگار شوه
د بنایست ډیوه شو بله

سترگی تـــــــوری په کجلو
په شپین مخ زلفې خورې شوي
خـــــــیالی ناوی سوه شمباله
د وصال د شـــــــپی د پاره
ناوی جوړه شوه خو چا ته؟
یـــــــورانده ته نابینا ته
چه یی نه لـــــــیده جمال
بید دـــــــیداره، و وصال
چا ویل د ناوی کور کښی
فکر وکـــــــړی څه کوي
نا وی چا ته جوړوي
د سنگار معـــــــنا به څه وي
چه کاته ورته هیڅ نه وی؟
که کوي خوشی خـــــــواری
د روندو سترگو د پاره
بل ویل دود او دستور دی
همدغه د زـــــــمانی
چه ناویانی سینگاریری
په پودر په لب ســـــــیرینو
خوم که روند وی که بینا

دا رواج دی د دنیا
د دنیا رسم اوراوج
نه بینا گوری نه روند
د شهی شاهوکه روند دی
رواج کله دی بیـنا
د روندو بازار دی دا
نه تبعیض نه امتیاز شته
په بازار کبـی د روندو
مساوات گوره ستاتلی
لا رسمو او رواجو
پکـبـی نشته توپـیرونه
د غنی او د فقیر
دا عمی او د بصیر
نه منطق دلته چلیری
نه د عقل نصیحت
ماتوی د اقتصاد د ملا
دراڼه پیـتی د رواج
زورور دي رواجونه
حکـه نا وری دلـیلونه

بابا

خپل نیکو ته نمسو وویل بابا
احترام ته دې کووسببیا بیگاه
بربه ناست یې بنکلووبه دې لاسونه
جوړووبه درته بنسسه عبا قبا
سموو به دې پنی چه چیرته خي
ته به مخکني یې روان اومونر تر شا
په ادب کني به هیخ نه کوو تقصیر
مبارکه گنو ستا د لاس امسا
ستا وجود دي غنیمت زومونر دپاره
ته نور هیخ کره کوه راته دعوا
نوم به ستا وي اوکارونه زومونر لاس کني
تابه ساتو لکه خپل پیر اوپیشوا
خوزمونر کارکني کارمه لره مونر پریرده
خپلی خوینی ته چه هغه کورو که دا
دا دستور دي چه زامن یی شی د کار
د کاله واک واخستیارورکوی پلار

بنامار

وایی چه یووخت په کوم لری خای کني

یوه ځنگله کښي یو — بنامار اوسیده
 چه مسلط په یو — واولس باندي و
 له دهشتونو هی — بتونوسره
 په هره ورځ به یوه سره ډولی کښي
 یوه بنایسته پیغله — د خلکو له خوا
 ده ته پیشکش وړاندي ک — یدله مدام
 له افسوشونو ح — سرتونو سره
 ډیری بنایسته ج — وني قربانی شولی
 په لونیو ډی — ری میندی وژریدی
 د یو بنامار دخ — وشحالی دپاره
 خاوري ځوانی ش — وې ارمانونوسره
 خوچه یوه ورځ په — دی لاره باندي
 یو غیرتی ننگیالی ځ — وان تیریده
 د ځنگله خوا کښی یی ډولی و — یده
 دانتظار له ع — ذابونو سره
 ځوان چه د ظلم دا قی — صه واوریده
 د یوی پیغلی له سروش — ونډو څخه
 د غضب اوریی زړه کښی تاو پ — یداگر
 د شجاعت له غ — ورځنگونو سره
 قسم یی و — وړ چه بنامار به وژنم

يا به خپل ســـــــــــــــــر قربانومه دلته
 نه ځمه هر څه کـــــــــــــــــه پېښيری راته
 مرسته کوم له اولـــــــــــــــــسونو سره
 بنامار چه راغـــــــــــــــــي ده په ډير شهامت
 په تيره توره خوـــــــــــــــــله ورڅيري کرله
 دبنامارخوله څـــــــــــــــــيروي هغه چه ځي
 د بلاخولی ته جـــــــــــــــــرتونو سره
 د يوه ځـــــــــــــــــوان له برکته گوري
 يواو لـــــــــــــــــس خلاص شود بنامار له خولی نه
 په يوه سر له لـــــــــــــــــوي بنامار سره جنگ
 بنائی د ځـــــــــــــــــوان به همتونوسره

د غريب گیلی

خوځيری زمکه بيا هـــــــــــــــــرچيرته زلزلی دي
 نارامه تـــــــــــــــــول جهان دی شورونه غلغلی دي
 د زمکی له زړه قـــــــــــــــــيد شوی پراسونه
 چه پاتی دی لـــــــــــــــــازروکښی د خوـــــــــــــــــار غريب گیلی دي
 ســـــــــــــــــينـــــــــــــــــدونه کاريزونه ،چـــــــــــــــــيني ويالي وچيری
 چه هيڅ وخت نه وچـــــــــــــــــيروی ياوونکی ياوخولی دي

هرڅه د قدرت لاس کـــــــــــــــــبني په هر وخت لوبيري
 چه وخت په وخت بدليري د زور لاس کبني آلي دي
 شراب د زاړه خم دي پکبني هـــــــــــــــــغه نشه ده
 محفل او ساقی بل شـــــــــــــــــو بدلی ئی پباله دي
 شعار یی نوی کړی چـــــــــــــــــه تیر شعاریی هیرکړو
 آهنگ نوی سازنـــــــــــــــــوی هم نو قلقلی دي
 زور نو ئی گـــــــــــــــــرزولی لباس بدل کړی
 زاړه ارباب سره اوس په بل نـــــــــــــــــوم قوالی دي
 اوس زور دی هـــــــــــــــــو بنیارشوی د خلکو وکیل شوی
 د خلکو په نامه ئی پـــــــــــــــــه خلکو څه حملی دي
 چه خلک احمقان کـــــــــــــــــری، رانده کړی شعورونه
 غلط پروپاګـــــــــــــــــند دی غلطی مقالی دي
 هماغه کبـــــــــــــــــابونه هغه پلو چلو دي
 هماغه اشتها ده هـــــــــــــــــماغه نوالی دي
 له شرمه کتی نشـــــــــــــــــو بر بنده ناروا ده
 په غلاغلا ورته گـــــــــــــــــوری د چا سترگی چه غلې دي
 قدرت اخلی ملت نـــــــــــــــــه، ملی حکومتونه
 ملی قدرت ته ځکه په تائی غـــــــــــــــــلې دي
 چه نه کمیری هـــــــــــــــــیڅ او لاپسی ډیریری
 یا زورد زورو یازمـــــــــــــــــونږ حوصلی دی

په نورڅه نه پوهیرو پوهیرو پوهیرو پوهیرو
چه هرڅه راتـــه وائی زمونږه بلی بلی دی
،،خاکم بدهن،، وایو کـــه کوم وخت کښی ووايو
زمونږ په خولو کښی خاوری کندوانو کښی غلی دي
څاروی بی زبـــانه بی خولی ورته مه وایه
چه خپل حق خوری نشي هغه خلک بی خولی دي

حاضر جوابي

څو ادیبان او شاعران په یوه لارو روان
هـــریوه بل ته ورکاوه د ظرافت امتحان
له هغی خوا راغله خـــره یو د بل څت گراوه
د خرڅاری ډیر ښه مثال چـــه شولودوی ته عیان
،،مجروح ،، الفت،، ته ویل گوره! خروکښي هم شته الفت
،، الفت،، وی هو! لکه پـــه تاسو کښی چه زه یم آلان

څوک څه پوهیږی؟

څوک څه پوهیږی سبا څه راوړی ځانه سره
په کال کښی نه وی هغه څه چه وی له آنه سره
زما نه پټه حامله وی خـــو خبره نه وی
څه ورسره وی چه په فکر کښی له سره نوي
څه راځی؟ څه کیږی د چا په لاس د چادپاره
شپه په تیاره کښی زیریوی څـــه د سبا دپاره
د توری شـــپی قهرمان یو اود سبا بل وي
تیارو کښی پټ بل څوک ظاهر کښی رهنما بل وي
لکه نطفه د انقلاب چه خپل طوفان نه وینی
د آغاز سترگی د انجام قهرمــــانان نه وینی
ډیر تغیر ونه زمانی ســــره دنیا ته راځی
نوی فلمونه د زاړه بڼــــار سینما ته راځی
څول ډیرامی جوړوی څوک یی تمثیلونه کوی
سیا ستونه په هــــنر کښی ډیر کارونه کوی
تراژیډی کاندی کــــومیدی سپین کله تور بڼی
ډیر مقدس د خدای نعتــــمت د سوتی زور بڼی
په پټه خوله لگیا خلکــــو ته زندان جوړوی

په چيغو چيغوخلک کانه کړی چه پلان جوړوی
دا په صحنه کښی ظاهری متحرک به څوک وي؟
اصلي علت اصلي عامل پټ محرک به څوک وي؟
زمونږ نظر خويو څو نووی قواري ويني
د لوبيدو نکو ناآشنا جعلي څيري ويني
بی روحه عکس حرکت کوي خبری کوي
هرڅه چه کړی هغه پرده کښي مونږ نه لری کوی

د محمد(ص) تعليم

توره تياره وه انسان ورک خپلو وهمونو کښی و
شعور او فکر د تورتتم په زندانونو کښی و
د ځان له سيوری پاریده د پاربنده و انسان
د خپل غلط احساس په رنگ رنگ عذابونو کښی و
د عقل سترگی یی رندوی وي لاریی نه لیدله

خدای ترینه ورک د طبیعت په طوفانونو کښې و
 انسان بنده و دهـرشې، هرشی یی خدای گانه
 د شیطانانود پـیریانو طلسمونو کښې و
 پارئی هر بت ته په سجده باندې و سر تیت کړی
 د سر لوری فکرونه کله په سرونو کښې و
 خدای و غوښتل چه سریتوب له ذلتونو کړی خلاص
 دالوی اثر د محمد(ص) په تعلیمونو کښې و
 هغه تعلیم چه په الهام وحی د ده نصیب شو
 هغه تعلیم چه ډیرو لـورو مقامونو کښې و
 محمد(ص) خلاص کړو دبـتانو بندگی نه انسان
 لوقدرت ایښی لوی قـوت دده لاسونو کښې و
 چه په قرنوقرنـو یی پاتی شوه رڼا په جهان
 هغه پاک نورد حرا غار د فاران غرونو کښې و
 جهان حیران حران الـفته دده کار ته کتل
 څه چه راوړه هـغه کله جهانونو کښې و
 راغی جهان ته محمد(ص) چه وران جهان جوړ کړی
 چه جوړوونکی د جهان یعنی انسان جوړ کړی

د محمد(ص) عرفان

جهان بدل شوچـــــــــــــــــه جهان کبني محمد شو عيان
 زمکه اسمان ته هسکه شوه زمکی ته تیت شو آسمان
 په ده قايم شو ارتبـــــــــــــــــاط د اسمان زمکی سره
 جبرئیل ده ته شو رابنکـــــــــــــــــته په نزول د آقران
 مور آمينه پلار عبدالله و هغه وخت کبني د ده
 چه عبدالشمس عبـــــــــــــــــدالعزی عبدالکعبه و انسان
 د ده دنیا نه لمر سره اونـــــــــــــــــه سپورمی سره وه
 شوه مسلمان حُکه دستـــــــــــــــــور واو د لمر بندگان
 قریشومات کرد ده غـــــــــــــــــابن ده د قریشو غرور
 چه یی قریش و بنـــــــــــــــــدگان مات یی کره هغه بتان
 راغي دنیا ته عام الفیل کـــــــــــــــــبني دا پیغام یی راوور
 چه ابابیل تباه کوی اصـــــــــــــــــاب الفیل او پیلان
 ده ظاکلمان کره ذلیل او مـــــــــــــــــظالمومان یی کره لوړ
 ابوسفیان غوښته یوبل نه مـــــــــــــــــدینه کبني امان
 هغه فقیر و، چه یی ډیـــــــــــــــــر روته ډیر څه وینل
 چاته رمی چاته سره زراوچـــــــــــــــــاته سل سل اوبنان
 خیریی عامل ته ورسید او تر قـــــــــــــــــیامتہ رسی
 چه یی تیاره زروڼه رڼا کـــــــــــــــــره په رڼا دایمان
 الفته! راوور جهان لره کـــــــــــــــــامل سړیتوب
 سړی سړی شوه په رښتـــــــــــــــــیا محمد په عرفان

بولهب تـــــــره د محمد وه محمد ته پردی
د فارس سلمان یی وبالله د اهــــل بتوپه شان
له حبشی بلال نه یی خــــارکره د اسلام دپاره
نامسلمان مخ قریشی او هــــاشمی سرداران
ده ویل مه کوی فــــخــــریخپل اصل ونسب
یوشان یوراز دی په هر خه کبني د آدم فرزندان
بی له تقوا هیخوک په هیچــــا برتری نلری
دی برابر عزت عجم سپــــین وی که تورمان

د اسلام آغاز او انجام

زمکه د مکی وه بیــــی اوبو او بی حاصله
نه پکبني یو گل ونــــه گیاه زر غونیدله
نه پکبني ویالی وی نــــه چینی نه بارانونه

نه چادبهار د خـــــــــــــــــزان خیره لیدله
خلک و بیدیا کښی وړی تـــــــــبری سرگردانه
نه و تمدن نه مدیـــــــــــــــــنه چا پیژندله
ژوندوبی نعمته ســـــــــــــــــریتوب بی کرامته
کور د خدای پکښی و د خطر طمع تری کیدله
خدای پکښی پیدا کـــــــــــــــــر محمد د عبدالله نه
هغه چه ځانگـــــــــــــــــوئی ملایکوځنگوله
هغه چه یی عدل راوړ مشر شکانو ته توحده
هغه چه کعبه له بـــــــــــــــــتانو پاکوله
هغه چه یی عدل او انصاف راوړ جهان ته
هغه چه ددی دنیا څیـــــــــــــــــره یی بدلوله
هغه چه خواران او غریبان یی عزیزان کړه
هغه چه په فقر یی شـــــــــــــــــاهی و پر ځوله
هغه چه یی وران کړ د فـــــــــــــــــساد او ظلم کور
هغه چه د دنیا یی بل دنـــــــــــــــــیا ته جوړوله
دی هغه یو گل و، چه جهان پری پسرلی شو
راغله دغه گل ته د جـــــــــــــــــنت دباغ بلبله
رایی وړه نغمه ملکوتی خلک یی راوینس کړه
غورد شرق و غـــــــــرب ته دا نغمه ورسیدله
رایی وړه باطن تـــــــــــــــــه رنای یی د معرفت

ننوته زړوته چـه بیا هیڅ ونه وتله
 دا بنایسته رڼا چه شـوه ظاهره په انسان
 حوره د جنت یـی تجلی ته پخسیدله
 جوړه مدینه کـره له یثرب نه محمد
 ده داسلامی تـمدن سـته کینودله
 زړونه یی قوی کـره په ایمان دایماندارو
 حکه به یو تن لـسـوته ماتی ورکوله
 جوړ یی مسلمان نه د جهان لوی قهرمان گر
 هرځای داسلام جـنده په سر ورپیدله
 لوی جهاد شروع شـوچه په الله اکبر به
 زمکه له هـیـته لکه پاڼه ریریدله
 نن هغه قوت کله پـاتـی مسلمان کښی
 هغه روحیه مسـلمانانو وبایلله
وینو کښی اوس نه لامبی مسلم شود ابو مهی
نه ورکوی سرخو سرسـایه یی ومنله
 نه کوی جهاد نفل کـوی او وظیفی کوی
 مفت ثواب ته ملا مسـلمانانو وتړله
 تش د خولی په ذکرخدایه ستا خوښی رضا غواری
 ستا رضایی هرڅـه نه ارزانه وگڼله
 هغه طاعت نکړی چه پکښی یوڅه تاوان وی

مونځ کړی خودکات بــــاندى ئی خيټه و اچوله
هم د ظالم لاس بنکلهــــوی هم دخدای کتاب
هم کښینی واعــــظ ته هم که ډمه گډیدله
هم څکی د زمزم اوبــــه اوهم د مظلوم وینی
خان کوی هم دا او هــــم هغه کله ناکله
نیسی لاروژی خــــوناتوی ئی په حرامه
هیڅ وخت ئی حرامــــونه رژه ونه نیوله
هغه بڼه سړی هم نشته اوس په کور او کلی کښی
بڼه به ئی چه بنکاره کــــول گناه به ئی پتوله
رابه غی مسجد ته چه تــــوبی به ئی ویستلی
پت به شوله خلکو چــــه توبه به ئی ماتوله
اوس خومجاهر فــــاسق ((الفتنه)) هیڅ نکړی
اوس خو رقاصه لــــوڅه میدان ته ووتله
دامسلمانی خواخــــرت کښی په کاریری نه
داسی مسلمان نه خو دنیا کښی څه جویری نه

په ځان مینه!

په ځان مینه! په جانان شه مین

په قام مینه! په افغان شه مین

مینه چه هرثومره عالی وی بنه ده
په سپوژمی ستورو دآسمان شه مین
مینه کبئی فرق د شرق و غرب مه کوه
په صبحدم،مانبام یوو شان شه مین
بنکلا که لورو ژورو کبئی وی
په غرو،درود بدخشان شه مین
هواکبئی وکوره د ویخوو او بنان
هم په شبنم هم په باران شه مین
د طبیعت بنایسته هر وخت کبئی گوره
هم په بهار ه په خزان شه مین
هرخوک په خپله معشوقه وی مین
په عشق مین شه!په عرفان شه مین
گبروترساوی که وی خپل که پردی
په بنایسته نوع دانسان شه مین
پریرده بلبل چه په گل مینه کوی
ته هم په گل هم په باغبان شه مین
یوازی خپله باغچه مه ستایه تل
(الفته)) رانشه په جهان شه مین

محيط او انسان

سوزوی مواوبه هم چه په جوش راشی
اوبه اورشي چه محیط یې شی سور اور
په هر شی کښی د محیط تاثیر بنکاره دی
وي بی زهرو چه اوبو کښی وی منگور
په اواربستر کښی سیند درومی آرامه
خو په چر کښی یی بیا گوره شروشور
لوگی اورخه پیدایې خو اورنه دې
د محیط اغـیـزه کله لري مور
له یوه پښته رڼا او لـوگی دواړه
د یوه مخ منـوـر او د بل تور
محیط چا نه چنگیزه جور چانه بودا کړ
د محیط مخلوق هم فخر هم پیغور
کله کله خوک پیداشی په محیط کښی
چه محیط ورپسی خي که خي هر لور
زورور انسان په هر څه زورور دي
په محیط په زمانه اوداسی نور
دا انسان دی چه آرام محیط نارام کړی
یا نارامه محیط کـړی د سکون کور

په هر څه کښي دي عيان تفاوتونه
يوشان نه وي د څيری اولوخی اور
انسانانو کښی شته څومره ډير فرقونه
نه دي يو راز اوسيدونکي د يو کور
دگاندي کارله ټاگوره پوره نه دی
گاندي جی هم نشی کړی کار د ټاگور
بازنه مه غواړه نغمه دبلبلانو
مه کوه په توره لـوکړه يي په لور
د چالاس توری ته جوړ د چا هنرته
دهر لاس د گوتو کارنه دی انځور
انسانی قوه خو پوهه ده تميز دي
حيوانی قوت دي بي تميزه زور

عمل او عکس العمل

مينوژوب اغوستل بڼه که بد عمل دي
د دلاق اوچادری عکس العمل دي
د ډير قيد نتیجه ډيره آزادي ده
د روهي عقیده ساديـزم ته تکل دي
ډير فشار کله شـی ډير دوام کولی

د شديدي شكـــــــــــــــــنجى عمراقل دي
 كه افراط دى كه تفريط يو د بل سرخورى
 هريوبل ته قـــــــــــــــــبركن د بل اجل دي
 حقيقت كښى خپل خان وژنى چه بل وژني
 مري هغه اورچه سيزلى ئى ځنگل دى
 كه نن وى ستـــــــــــــــــا رسى او د بل غاړه
 دا رسى سبا ته ستـــــــــــــــــا د غاړى ول دى
 انتقام ته تېرى زړونـــــــــــــــــه ترڅوتېرى
 بايد يخ شى هغه زړه چه اور پېرى بل دى

سوتې

د سوتې او سياست خـــــــــــــــــود قديمه آشنائى ده
 د سوتې په زور ئى كړې په هروخت كښى آغائى ده
 په ليمو راننباسى نـــــــــــــــــاتـــــــــــــــــراش سوتې په زوره
 وائى سترگو كښى ځاى ور كړى دادسترگوسلايى ده
 چه ډب نه وى ادب نه وى د سوتې د خولى منطق دى
 ډبولو رابنودلې ډبـــــــــــــــــيدلى دانائى ده
 ظالمانو يو وهلى تـــــــــــــــــكـــــــــــــــــولى او رتلى
 زړه كښى ويره سر كښى ويره زمونږبرخه گدائى ده
 ضرباضر بوزده كړى په مونـــــــــــــــــر ضرب زباني ده

د ضربی قوه کښی ضرب شته د سکی ضرب کفایي ده
 چه وهی موراته وایی گوری اوس به موسری کرم
 په وهلوسری کیـــــــــــــــــرو د زور لښته مو دایی ده
 د موسی امسأ چینی کـــــــــری له وچ کانی نه روانی
 د دهقان لاس کښی یی کری قلبه سمه په غوایی ده
 گدا خان پری دی ساتلی د خروری سپی له خولی نه
 یو رانده لره کری دـــــــــــــــــره بڼه رهنمایی ده
 کله شی خلی د سترگو بیـــــــــنا سترگی رندی وي
 د رنجو سلایی سترگوـــــــــو ته ورکری زیبایی ده
 چه سوتی سلایی بـــــــــولی اوله چانه شرمیری
 بڼه په زورکښی راروانـــــــــه یاره ستا بیحیایی ده

خپل او پردی

لری بیل بیل رنگـــــــــونه د یو چمن گلان
 یوشان په گل مین دي دهرخای بلبلان
 بلبل کارغه نه بیل شود ذوق په اختلاف
 د گلومینی خپل کـــــــــره بلبلي پتنگان
 خپلوي د سیرت بڼه ده خپلوی نه صورت
 خیره کښی خوپردی هم ښکاری کله یوشان
 رنگ شکل ته مه گوره مغنی نیسه نظرکښی
 ظاهرکښی لکه غـــــــــنی ښکاریری غنلان

په اصل کښی که یودی بیا هم سره یونه دی
 چیرته د پسرلی بـاد او چیرته د خزان
 د سرسترگی جدادی د زړه سـترگی جدا
 وینتوب د سترگو کله وینتوب دی د وجدان
 طوفان دباد که هرڅومره قوی دی په ظاهر
 قوی په حقیقت کښی نسیـم دی د نیسان
 د خیراود شراصل که یوهم وی یونه دی
 لطیفه وړمـه ده همجنسه د طوفان
 په وینه باندی مینه د دین شـوله غالبه
 قربان عقیده نه هـرڅه کره مسلمان
 بلال حبشی ورور شو مسلمان سره د فارس
 مومن خپل دی عـرب وی که افغان
 پردی شو محمد نه خپـل تره ابولهب
 زید خوی د محمد شو چه رائی وور ایمان
 پردی چه وی له خدایه خپل نه دی د مومن
 د نوح خوی گوره نه دی د نـوح د خاندان
 په مینه پردی خپل شی بی مینی خپل پردی شی
 په دی راز بڼه پوه شـوی د زرونو خاوندان
 که زرونه مرور وی که نه وی الفـت زرو کښی
 که شي غاړه په غـاړه پخلا نه دی یاران

د شاعر ترنم

په موجونو سپور ټیــــــیــــــری او جگړی
 ترقی ده د موجـــــــونو تلاطم
 مساوات د نراو بنخې بــــه همدا وی
 چه میرمینی لــــری حق د تقدم
 که هرڅه شی وروربه نشی د خوارانو
 نازولی خــــوی د ناز او تنعم
 د قیامت انتظار څه کړی همداوس شته
 چاته حــــوری غلمان چا ته جهنم
 وخت د قیل اود قال نه دی حال ته گوری
 اوس د حال په ژبه کــــیری تکلم
 ژبه بنده قلم بند فکر بــــندی دي
 د حال ژبه بــــنده نــــکړی تظلم
 غمازان بربر غــــریزی نور ټول غلی
 یوشاعر د خــــان سره کړی ترنم
 خلک خکه وی چوپ ناست ماتمخانه کبني
 چوپتیا ده دپــــر بــــنه اظهار د تألم
 څه چه بولي واقــــعی او حقیقی څوک
 توهم دي تــــوهم دي توهم

اميدونه راژوندى كړه

اميدونه راژوندى كړه خااورو لاندې ماپوسى كړه
په نطفه كښى دروغ وړنې مړه مړى كښى چاپلوسى كړه
د حافظ سوتې چې لگى د يـــــــوه بل په سرونو
دا كوتك كوتكمارى خـــــــو دې وړې سملاسى كړه
لوڅه توره ژرپڅيرى يــــا زنگ خورى يا ماتيرى
تيكى دى لباس د تورى خپــــله توره لباسى كړه
قدرت ښه دى ورسره چې هم هــــنروى هم حكمت وي
چې ئى نور په جبر كاندې هغه كــــار په شابسى كړه
توروي دي زړه له سپــــينه ورځ درته شپه ښى
وركه دارنا دښمنه تكه تــــوره جاسوسى كړه
چې ولس دپاره كار كــــرى دا ولس په خير او گټه
ولس هم درسره مل كــــړه رويه هم ولسى كړه
مروړلك پخلا كړه قحــــطى وركه د خدا كړه
بروسى شوندى په مسكا كــــړه بى سببه دار پانيسى كړه

د عصر دلبره!

ته د دی عصر د لــــبريې	ته منظوردهر نظر ئي
په خو بانو کښي افسريې	مبارک شه! مبارک شه!
آراســــته په زر، زيوريې	دالماس تاج دې په سردي
معطر مشک و عنبر ئي	د بنکلا ثــــاني دې نشته
له هر چاڅخه بهــــتر ئي	تول دې تل ثنا صفت کړي
سر تر پايه تول هنر ئي	عيب دې څوک ليدلی نشي
آيا د نه هم خبر ئي	خوشــــپي ورځي درته وائي
چه پر يوزي هــــغه لمريې	چه بنکلا وی يو څــــوورځي
که هر څــــو بنکلی بشر ئي	دا څيــــره نه پاتي کيږي
زيړی لــــمر د مازد يگر ئي	د جگ غــــره په جگه څوکه

جوى انقلاب

دا هواد طوفـــــــانـــــــو هيو لئ ده
هندوکش پامير د لــــوى طوفان ماوى ده
زلزلی که وران کــــړه خلم کښي کورونه
د سيلاب خواهــــم سره په مونږ بيا بيا ده
توري لري تل زمونــــږ په سر و گړزي

گرزوگړوزدې تــــــندرېزه يې برېښنا ده
 له بارانه ئې ســــيــــلاب راځي د مخه
 نه سبا نه بيگا گــــوړی څه بلا ده
 خلک وړی کورونه وړی فصلونه هم وړی
 د عمل د آزادۍ دغــــه معنا ده
 د چا ځوی مړ د چا پلار مړ د چا وروزمړ
 کونډی ژاری د ځــــوی مړو واويلا ده
 مصيبت په مصــــيبت غم په غم اوري
 دا فضا د غم بــــاران سره آشنا ده
 د خوبنيو کورئې وران کړزړونه يې مات کړه
 هيره کړې خولو خــــندا شونډو مسکا ده
 مهار کړی هيچا نــــه دي سيلابونه
 څومره مطــــلق العنانه اوريا ده
 له بډايه په څنگ ځی خواران ئې چټ کړه
 نه وړی هغه سرمــــايه چه د دربار ده
 د جوی انقلاب زړه پــــه مونږ سوړ نشو
 که په کور کښی مو هــــر څو سره سنا ده
 د فضا تسخير تــــه ملا بشر ترلي
 فضا ځکه قهر جــــنه په هر چا ده
 پاکستان د هنداو نيپال کښی سيــــلاتونو
 تباهی ته ملا تــــرلی د دنيا ده

زلزلی د چین شمال کښی خای نیولی
په قفقاز کښی زمکه هم په ریردیدا ده
فلیپین کښی زلزلی قیامت جوړ کړی
ناقراره نارآرامه آسیا ده
زمکه څه وینی په مخکښی چه له پاره
لکه پانه هر وخت ریردی وارخطا ده
چهله قهره زرگی دک د طبیعت شی
تشوی یی په مونږ، مونږ کښی څه گناه ده
نفس ظالم تربور ظالم دي خان ظالم دی
له هر چا ظالمه لا هوا ده
چه په دغسی هوا کښی یی غټ شوی
سره! ستا مغزو کښی هم دغه هوا ده

۱۳۵۵ اسد هـ ش

نوی گل

د حاکم نوم چه ولـ سوال شو تحول دي کنه
ددي ملی نهضت هـمدغه نوی گل دي کنه
دیموکراسی ده فرق د سپین اوتور نشته گورئ
نظریی یو شان په سپین مخ او تور اوربل دي کنه
کله وي وار د ابـی کله د ابا د لته
حق مساوي د گلاآغا او بي بي گل دي کنه

د پرون کونډه که نن بیا په ډنگ وډول وډیری
 که ابتکار نه وي نغمه او ســاز خو بل دي کنه
 د غرونوتور دیوان یې واورو باندی سپین وښودل
 تعجب مه کوئ بل خــای نه دي کابل دي کنه
 جهل لوي عیب دي عوامــونه د خاصو خلکو
 د عارف جهل، جهل نــه دي تجاهل دي کنه
 د خوار غریب غفلت هر چاته څومره بد ښکاری
 چه بد نه ښکاري د خــوبانو تغافل دي کنه
 ستا گناه نه ده ولــسواله ملامت نه یې ته
 دا چه په مونږ هرڅه کوي زمونږ تحمل دی کنه
 ته دیموکرات یې خــوله تانه د کتاتور جوړول
 د بل چاکار نه دي ډاکار زمونږه خپل دی کنه

آزادي

آزادی ده ژونــدانه لره اکسیر
 لوی دولت دي ورسره خیر کسیر
 په عادي نظر کتل ورته گناه ده
 ناپوهی ده د وجــدان او دضمیر
 پت عزت د ژونــدانه آزادی بویه

بې له دې وی ژوند ذلیل خواری وحقیر
آزادي د تن او غـرو څه پکار ده
که دې فکروى تـرلى په ځنځير
چه آزاده فکر لری په جيلخانه کښی
دی ازاد دې نه غلام غوندی وزیر
په تش لاس ازادی نشي څوک ساتلی
ازاد نه دې بل ته اړ وړی فقیر
چه وطن او ملک آزاد وی کله بنایي
چه یی خلک د څو تنو وی اسیر
باداري د زور اوزرو چه کړی ورکه
ده هـمدغه آزادي وړ د تقدیر

خپلواکی

د ملی ژوند اساس خپلواکی ده
د ملی غرور ژوند، سرلوری ده
د څو تنو څو کسو خو، نه ده
پکښی برخه د هر هر سپری ده
حفاظت یی په سر او په مال
د هر چا وظیفه ایمانی ده

په تش لاس ئي ساتنه ده گرانه
لوی دښمن ئی خواری بیوسی ده
په ملی قدرت لاس ته راغلي
په ملي اتحاد د متکي ده
چه هرڅومره ملت متحد وي
خپلواکی ئی هغومره قوی ده
په ملي تربیه قوت مومی
په ملي روحیه کښی خوندي ده
تینگ اساس ئی ملي اقتصاد دی
خپلواکی نورو نه بی نیازی ده
په ملی ثقافت قوم ژوندی دی
کلتوری سرامایه ئی هستی ده
راشئ! ورکه خواری کړو وطن نه
ترقی لورته هڅه حتمی ده
ورکه کړئ بــاداری و څو تنو
خپلواکی د فرد فرد آزادی ده
په آزاد او خــپواکه وطن کښي

روا کله پــــه بل باداری ده

زما وصیت

غوارمه چه مرگ می وی په شان د یو فقیر
نه دې پکښی ویــــروې نه د خلکو ډیر بهیر
نه دې رادپــــوکښی وی زمامرگ اعلان
نه دې وی زما په قــــبر خان و بیگ اومیر
خاوروته دې وســــپاری هغه دهقانان
هغه چه کــــری تخم اووړي خیر کثیر
نورڅه نه وړم عجز اونیا ز به وړمه خدای ته
رحم او کــــرم ته به یی وړم عذر و تقصیر
لاس کښی که څه نه و، چه نهروړی ماړه کرمه
زړه کښی خوڅه و، چه یی په دوی کرمه زهیر
بنه به وی که لــــرمی دا تیاره قبررنا کاندی
که می رنا کــــری وی د چا ذهن اوضمیر
مکړی دریاً دپــــاره ماپسی خیرات
خان پسی نه غــــوارم خیراتونه چشمگیر
ورکړی غــــریبانوته که وی زماڅه مال
پت غوندی له خلکو چه پکښی نه وی تشهیر
خدای ته ډیر نږدی وی له هرچا څخه الفته

هغه چه دنيا كښي وي غـريب خوار وحقير

په ۱۳۹۲/۱/۱۲ نيټه پای ته ورسيد تايپينگ يی

ما په دوه پنځوس کلنۍ کښي کمپوټر زده کړه شروع کړه ،او کمپوټر می د خپل ضرورت په اندازه زده کړه ،او تايپينگ می چه کله زده کاوه ځان سره می وويل راءه د الفت صيب دا کتاب چه زما ډير خوښ دی د کمپوټر صفحی ته راوله ،همداسی می وکړه ،تايپينگ می زده شو .کتاب کمپوټری شو .

د يو بيطرفه افغان په صفت هر افغان ته چه په هر نظر او فکروى بايد يوځل دا کتاب مطالعه کړی، بيا يی نظر خپل دی

په ډير درنښت دوکتور مير ابرار (کمال) ملک زى د مرزا محمد ابراهيم خان ملک زى

خوى د لغمان د ولايت د قرغيو دولسوالى

د برکمالپور د حاجى صاحبانود کلی څخه

مننه چي مو ولوست
مېښه مېښه

پاي
مېښه

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**